СОНЦА:
Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 6.03, 18.29, 12.26;
Віцебск — 5.53, 18.20, 12.27;
Магілёў — 5.52, 18.18, 12.26;
Гомель — 5.48, 18.17, 12.29;
Гродна — 6.16, 18.46, 12.30;
Брэст — 6.20, 18.44, 12.24

МЕСЯЦ:
Поўня 18 сакавіка.

ІМЯНІНЫ
Сафрона, Яўхіма; Марка, Габрыэля

ЗВЯЗДА

24 САКАВІКА 1992 г. аўторак, № 60 (21838)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 50 кап.

РОЗГАЛАС

ШАНЦЫ ФЕРМЕРАЎ ПАВЯЛІЧЫЛІСЯ НА 22 ТЫСЯЧЫ

Па прывычцы ўспрымаем веснавую сяўбу толькі ў дачыненні да калгасна-саўгаснай сістэмы. Яна, зразумела, нікуды не дзелася і, хоць працягваем аўтаматычна і без асаблівага ўжо натхнення яе лаяць, як толькі прыходзіць вясна — так і пачынаецца: агратэхніка, фонды, запчасткі, угнаенні. Між тым, па-беларуску нетаропка пачынае акрэслівацца новая сіла, новыя гаспадары — фермеры. Праўда, пытанне не павінна стаяць так катэгарычна-прымітыўна: накормяць ці не накормяць. Важней, наколькі хутка яны стануць на ногі. Сёлетняй вясной у гэтым сэнсе пачало адбывацца штосьці станоўчае.

Шматлікія звароты Сялянскага саюза да ўладарных структур рэспублікі, нарэшце, далі вынік. Замест 3 тысяч фермер можа цяпер узяць крэдыту ў разліку на гектар 25 тысяч рублёў. А гэта — тэхніка, інвентар, насенне — тое, без чаго не пасееш. Як ні дзіўна, павышэнне цэн нейкім чынам (хоць і адносна) дапамагло фермеру. У калгасах і саўгасах усё больш усталёўваецца цвярозы погляд на жыццё — трактар за 300—400 тысяч там не купяць. Сваіх грошай — нягуста, а крэдыты банк даваць не спяшаецца, а калі і дасць, то трэба будзе аддаваць. Спісанне пазык дзяржаве больш не з'яўляецца надта папулярнай акцыяй. Такім чынам, трактар МТЗ ужо не самы страшны дэфіцыт, яго не прыходзіцца вымольваць ледзь не ў дзесятках кабінетаў. Ёсць грошы — купляй. Няма — дык можа выбраць іншы род дзейнасці? Калі ў вас 30 гектараў, напрыклад, то крэдыт можна ўзяць у межах 750 тысяч рублёў. І купіць усё, што трэба.

А насенне фермеры, хутчэй за ўсё, атрымаюць з дзяржаўных фондаў, што нельга не назваць разумным крокам. У рэшце рэшт, бульбу і мяса беларускі фермер у Галандыю не павязе, прадасць нам.

Наогул, вольны гаспадар ва ўмовах рынку адчувае сябе больш камфортна, чым дзяржаўна - кааператыўная гаспадарка. Бо залежыць ён не столькі ад чарговага павароту ў сельскагаспадарчай палітыцы ўрада, а больш ад самога сябе — сваіх прафесіянальных якасцей, і калі хочаце, хітрасці.

Дарэчы, зараз Беларусь мае амаль 900 фермераў плюс 200—300 заяў на атрыманне зямлі. У асабістым карыстанні знаходзіцца 25 тысяч гектараў зямлі, інакш кажучы, 6—7 сярэдняй рукі калгасаў. Калі суаднесці з агульным насельніцтвам рэспублікі — дробязь, калі нагадаць, што месяц назад фермераў было крыху больш чым 700— то гэта ўжо варта ўвагі.

С. ПАЎЛАЎ.

НЕ Ў ДЗВЕРЫ, ДЫК У АКНО...

Рэчаіснасць зафіксавала самыя незвычайныя спосабы, якімі карысталіся, каб абысці Закон. Але спосаб, які прымяніла былая Маскоўская цэнтральная біржа нерухомасці, няйначай, звышарыгінальны. Як паведамляе штотыднёвік «Коммерсантъ», біржавы савет МЦБН, каб не ўступаць у супярэчанне з Законам аб таварных біржах, які забараніў праводзіць на іх аперацыі з нерухомасцю, прыняў рашэнне называцца надалей не «біржа», а «буржа». Ну, а пункта, які забараняў бы продаж нерухомасці праз «буржу», у тым законе няма. Штотыднёвік з'едліва падкрэслівае: калі буржавы рух стане вельмі актыўным, не выключана, што ўрад адгукнецца законам «Аб таварных буржах...»

Выпадак анекдатычны. А для дэпутатаў намёк: усякі закон патрабуе выключнай распрацоўкі. З тым каб у ім было як мага менш розных пралазаў. Хоць, вядома, народна-масавая творчасць у любым выпадку пераўзыдзе дэпутацкую (нездарма ж і масавая) і хоць невялічкі пралаз ды знойдзе.

БАРАНАВІЦКІЯ НАВІНЫ

Чатырнаццаць турэцкіх будаўнікоў трапілі ў гарадскую бальніцу ў выніку харчовага атручэння. Цікава, што гэта здарылася 7-га і 8-га сакавіка. Ці то гаспадыні з няўвагаю паставіліся да гасцей, ці то самі рабочыя перахваляваліся: пілі і забывалі закусваць.

***

Днямі адбылася аварыя на шашы Баранавічы—Слонім.

Вадзіцель аўтамашыны «ГАЗ-53», відаць, забыўшыся Правілы дарожнага руху, выехаў на паласу сустрэчнага руху і сутыкнуўся з «Ікарусам», які ішоў з чатырнаццаццю пасажырамі. Грузавік успыхнуў, а аўтобус перавярнуўся.

***

У некаторых сталовых раёна, каб зменшыць страты прадпрыемстваў агульнага харчавання і павелічэння сум адлічэнняў у бюджэт для датацыі на харчаванне дзяцей, дазволены продаж спіртных напіткаў. Цяпер у дарослых, відаць, апетыт стане яшчэ лепшым, бо адразу ж можна і закусіць.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

У АДНАРАЗОВЫХ ЧАРАВІКАХ— ДА СВЕТЛАЙ БУДУЧЫНІ

А таксама аб тым, ці трэба заганяць джына лібералізацыі ў бутэльку разумных межаў!

Асабіста я не схільны падтрымліваць тых, хто, выкарыстоўваючы трапнае слова з нашай багатай мовы, імкнецца ўзмацніць з дапамогай сродкаў масавай інфармацыі і без таго празмерную «істэрыю цэн».

Дык вось у апошні час, гартаючы старонкі газет, міжволі заўважаеш, што амаль палавіна змяшчаемых матэрыялаў прысвечана «абсурду» сённяшняга цэнаўтварэння. Здавалася б, усё правільна: некаму ж трэба стаяць на пазіцыях абароны інтарэсаў насельніцтва ад інтарэсаў монстраў манапалізму. Тым больш, што сённяшнія цэны, якія цвярозым розумам зразумець нельга, вырваліся на прастору лібералізацыі, нібы джын з бутэлькі, і разгуляліся з уласцівым толькі для нас размахам. Гэта стала ўжо асноўнай тэмай размоў на кухні, з суседам, на аўтобусным прыпынку, на рабоце і, канешне, у чарзе за ўсеагульным дэфіцытам.

Цэнавая тэматыка нашых выданняў паступова і, зрэшты, небяспечна перарастае сваё непасрэднае прызначэнне і ператвараецца ў сродак папулісцкіх спекуляцый палітычных сіл, якія ў імкненні да ўлады распачалі шалёную крытыку рэформ з мэтай дыскрэдытаваць іх, абяцаючы ўзамен хуткае паляпшэнне жыцця. Ва ўмовах нашага эканамічнага развалу клюнуць на дэмагагічны кручок зусім проста, вызвалянніцца ж куды складаней, наадварот — гэтак жа проста можна прыйсці да таталітарызму.

Успомнім: з самага пачатку рэформ добрага жыцця ў бліжэйшым будучым нам ніхто не абяцаў, бо абяцаць такое было немагчыма. А немагчыма таму, што зайшлі залішне далёка, адтэрміноўваючы непапулярныя, але неабходныя рэформы. У такой сітуацыі цывілізаваныя людзі перш за ўсё падумалі б: а ці не лепш паверыць усё-такі законнаму ўраду і хоць бы перастаць перашкаджаць яму. У прыватнасці, тэкстамі бліскучых, але танных прамоў. Цудаў на свеце не бывае, і з такой спадчынай, пакінутай гаспадарнікамі-бальшавікамі, ні адзін урад у лічаныя дні не навядзе парадак. Дапамагчы ж яму канструктыўнасцю сваіх паводзін мы яшчэ можам.

І ўсё ж розум адмаўляецца зразумець тое, што адбываецца з цэнамі. А разам з тым, на жаль, не толькі з імі.

Нядаўна шчасце выпала на долю працаўнікоў калгаса «Шлях да камунізму» Клецкага раёна. Кіраўніцтву калгаса, за што яму, зрэшты, вялікі дзякуй, удалося нейкім цудам здабыць на Віцебскай абутковай фабрыцы некалькі соцень пар абутку. Былі тут і жаночыя боцікі за 140 (!) рублёў, і мужчынскія туфлі за 237, якія, між іншым, нагадвалі звычайныя хатнія тапкі, а па якасці — да першай лужыны... Праўда, усё роўна разабралі: хто ж ідзе да светлай будучыні босы?..

Уладзімір ЛОБАН.
Клецкі раён.

ЗАРАБЛЯЦЬ НАВУЧЫЛІСЯ? ЦЯПЕР ПАСПРАБУЙЦЕ НАВУЧЫЦЦА АТРЫМЛІВАЦЬ

Філіял Ашчаднага банка № 8006 Першамайскага раёна ў 11 гадзін ужо нагадваў таўкучку: да кас не прабіцца, гоман. Будынак невялікі, людзі нават на вуліцы чакаюць сваёй чаргі. Дададзім, што на гэтым «сюрпрызы» банка яшчэ не заканчваюцца: яго бухгалтэрыя знаходзіцца на вуліцы Сядых, а сам будынак — на праспекце Скарыны. Калі ва ўкладчыкаў узнікаюць пытанні ці якія-небудзь праблемы, тады трэба ехаць у бухгалтэрыю, а потым зноў вяртацца назад.

Яшчэ адно назіранне. Памятаеце пастанову Савета Міністраў № 6208? Нагадаем, што там гаворыцца аб чэкавых кніжках і таварах, якія каштуюць больш за 500 рублёў. Дык вось, каб выпісаць і аформіць такую кніжку, патрабуецца 20 мінут. Прыкіньце, колькі трэба патраціць часу чалавеку, які стаіць у чарзе, напрыклад, дзесятым. Каля трох гадзін. Але ёсць яшчэ такая рэч, як чэк, на выпіску якога ідзе пяць мінут. Згадзіцеся, разбег у часе вялікі, і ўсе гэта разумеюць. Але ў гандлі чамусьці чэкаў не прымаюць, давайце чэкавую кніжку—і баста.

А цяпер маленькая парада для вас, шаноўныя спадары. Калі вы хочаце зняць з ашчаднай кніжкі вялікую суму грошай — гэта магчыма. Трэба толькі з розумам падысці да гэтай далікатнай справы. Папрасіце, каб выпісалі заяўку ў Нацыянальны банк і лічыце, што грошы будуць у вашай кішэні заўтра або праз дзень. Вось і ўся прамудрасць (Нацыянальны банк падмацоўвае ашчадныя толькі на 60—70 працэнтаў. Адсюль і дэфіцыт наяўных грошай).

І яшчэ адна «прыемная» навіна. З 12 сакавіка, аказваецца, у абарот уведзены 1000-рублёвыя банкноты. Пакуль у нашых банках іх няма, але вось-вось з'явяцца. Так што, будзем спадзявацца, праблем з грашамі ў ашчадных банках будзе менш.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

Карабін не стрэліў

ТАЛАЧЫН (Т. Махтадуй). Жыхар вёскі Анеліна Яўген Макарэвіч кожны вечар, перш чым класціся спаць, даставаў з-пад падушкі нямецкі карабін. Невядома, з якіх рук дастаўся яму, трыццацігадоваму, гэты трафей і для якіх мэт ён разлічваў яго выкарыстаць.

Днямі да яго нечакана наведаліся работнікі міліцыі, якія канфіскавалі зброю. Так і не стрэліў карабін з часоў вайны. А яго апошняму гаспадару ўдалося збегчы ў невядомым напрамку. Вядзецца яго актыўны пошук.

Булкамі больш не пахне

БРЭСТ **(Ю. Фёдарава).** Спынены адзін з трох хлебазаводаў горада. Тут пяклі самыя смачныя ў Брэсце беласнежныя булкі. Прадпрыемству для іх выпечкі не хапала мукі вышэйшага гатунку, а таксама быў пастаянны дэфіцыт кампанентаў, патрэбных для высокагатунковага печыва. Такім чынам, у цэнтры горада, дзе знаходзіцца завод, цяпер печывам не пахне.

УРАДАВАЯ ХРОНІКА

ДЗЕЛЯ САЦЫЯЛЬНАЙ АБАРОНЫ СЕМ'ЯЎ ВАЕННАСЛУЖАЧЫХ

Днямі беларускі ўрад прыняў распараджэнне, накіраванае на ўзмацненне сацыяльнай абароны сем'яў ваеннаслужачых, загінуўшых (нябожчыкаў) у мірны час пры праходжанні воінскай службы ва ўзброеных сілах, а таксама сем'яў ваеннаслужачых, загінуўшых пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку. Згодна з ім Дзяржкампрацы даручана да 15 жніўня 1992 года распрацаваць праект праграмы паляпшэння ўмоў жыцця і быту воінаў-інтэрнацыяналістаў, сем'яў ваеннаслужачых, загінуўшых пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, загінуўшых (нябожчыкаў) у мірны час пры праходжанні воінскай службы, а шэрагу міністэрстваў і ведамстваў — у месячны тэрмін вызначыць кантынгент асоб, на якіх павінны распаўсюджвацца льготы і сацыяльныя гарантыі.

Прадугледжана таксама правесці адначасовы ўлік колькасці і абследаванне матэрыяльна-бытавых умоў жыцця такіх сем'яў. Дзеля садзейнічання гэтай рабоце ствараюцца спецыяльныя камісіі з удзелам прадстаўнікоў ваенкаматаў, органаў дзяржаўнай бяспекі, унутраных спраў, дэпутатаў мясцовых Саветаў.

ЯШЧЭ РАЗ АБ ФОНДЗЕ ІНФАРМАТЫЗАЦЫІ

Як вядома, у канцы мінулага года створаны Рэспубліканскі фонд інфарматызацыі. Нядаўна Савет Міністраў прыняў пастанову, дзе ўдакладняецца, што гэты фонд з'яўляецца дзяржаўна-грамадскай арганізацыяй, якая функцыяніруе пры Дзяржэканомплане і дзейнічае на аснове заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Зацверджана таксама Палажэнне аб фондзе, згодна з якім асноўнымі напрамкамі яго дзейнасці з'яўляюцца арганізацыя конкурснага адбору праектаў Праграмы інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь на 1991—1995 гады і на перыяд да 2000 года, ініцыятыўных праблем і тэм для фарміравання дзяржаўнага заказу і мэтавае іх фінансаванне, удзел у рабоце міжнародных арганізацый у галіне інфарматызацыі і прыцягненне замежных інвестыцый. Фонд будзе таксама ажыццяўляць фінансаванне фундаментальных і пошукавых даследаванняў, развіццё матэрыяльнай базы вытворчасці інфармацыйных тэхналогій, стварэння цэнтраў інфарматызацыі і іншых навуковых і вытворчых аб'ектаў, прызначаных для ўкаранення і абслугоўвання гэтых тэхналогій, мерапрыемстваў па падрыхтоўцы навуковых кадраў і спецыялістаў у галіне інфармацыйных тэхналогій; выдзяленне асігнаванняў на правядзенне самастойных даследаванняў і распрацовак найбольш таленавітай навуковай моладдзю і стажыроўку маладых вучоных у вядучых навуковых цэнтрах свету.

Старшынёй праўлення Фонду інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь назначаны М. М. Канапацкі — начальнік аддзела інфармацыі Дзяржэканомплана.

ЯКОЙ БУДЗЕ РЫБААХОЎНАЯ СЛУЖБА РЭСПУБЛІКІ?

Згодна з пастановай Савета Міністраў, Беларускае басейнавае ўпраўленне па ахове і ўзнаўленню рыбных запасаў і рэгуляванню рыбалоўства Міністэрства рыбнай гаспадаркі СССР (Белрыбвод) пераўтворана ў Галоўнае ўпраўленне па ахове і ўзнаўленю рыбных запасаў і рэгуляванню рыбалоўства пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь (Галоўрыбвод). Прадугледжана, што галоўнымі функцыямі гэтай арганізацыі цяпер з'яўляюцца ахова запасаў рыб і іншых водных жывёл і раслін, распрацоўка і ажыццяўленне мерапрыемстваў па іх узнаўленню і рацыянальнаму выкарыстанню ў рыбагаспадарчых вадаёмах, аказанне метадычнай і практычнай дапамогі карыстальнікам рыбагаспадарчых вадаёмаў у павышэнні іх прадуктыўнасці, кантроль за выкананнем заканадаўства Рэспублікі Беларусь і іншых нарматыўных актаў па пытаннях аховы і ўзнаўлення рыбных запасаў і рэгулявання рыбалоўства, нагляд за станам рыбагаспадарчых вадаёмаў і ажыццяўленнем мерапрыемстваў па прадухіленню іх забруджвання, засмечвання і іншых відаў шкоднага ўздзеяння на запасы рыб, іншых водных жывёл і раслін, рэгуляванне аматарскага і спартыўнага рыбалоўства, садзейнічанне развіццю яго арганізацыйных форм.

Служба інфармацыі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Садружнасць—прыгожая мара, за якую варта змагацца

Нататкі спецыяльнага карэспандэнта «Звязды» з сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў — удзельніц СНД у Кіеве

Дзіўнай і часам вельмі незразумелай свету з'яўляецца наша шматпакутная Садружнасць Незалежных Дзяржаў. Не ведаю, як іншых некалькі соцень журналістаў, але мяне асабіста найбольш уразіла на прэс-канферэнцыі ў Кіеве аргументацыя Л. Краўчука, калі ён па ходу размовы абверг апублікаваную ў адной з расійскіх газет інфармацыю аб тым, што быццам бы ён, Краўчук, напярэдадні кіеўскай сустрэчы пасля тэлефоннай размовы з Ельцыным дэзавуіраваў рашэнне аб прыпыненні вываду і ліквідацыі тактычнай ядзернай зброі на тэрыторыі Украіны. Леанід Макаравіч сказаў літаральна наступнае: «Апошні раз з Ельцыным па тэлефоне я размаўляў 16 лютага. Ён гэта можа пацвердзіць».

Барыс Мікалаевіч не стаў удакладняць дату размовы. Аднак, думаецца, многія прысутныя занатавалі гэты выпадак у блакнотах як сведчанне не зусім прыязных асабістых адносін кіраўнікоў дзвюх буйнейшых дзяржаў Садружнасці. Спрэчкі Украіны і Расіі наконт Крыма, Чарнаморскага флоту, будучых свабодных цэн на энерганосьбіты, падзелу спадчыны СССР і іншыя, падобна моцнаму землетрасенню, пагражаюць самому існаванню СНД. А два прэзідэнты, ад волі і мудрасці якіх залежыць яе лёс, больш месяца не чуюць адзін аднаго.

Таму натуральна прагучала пытанне аднаго з замежных карэспандэнтаў да ўсіх удзельнікаў прэс-канферэнцыі: улічваючы сённяшнія адносіны паміж краінамі СНД, ці правамерным будзе называць гэта аб'яднанне Садружнасцю? Ці не з'яўляецца гэта спробай выдаць жаданае за існуючае?

Л. Краўчук сказаў, што СНД — гэта мара! Б. Ельцын адзначыў: Садружнасць — дынамічны працэс, які прывядзе да ажыццяўлення мары. М. Снегур пагадзіўся з гэтымі меркаваннямі. А. Акаеў крыху развіў іх: Садружнасць — не проста мара, а неабходнасць. Л. Тэр-Петрасян удакладніў: Садружнасць — непазбежны працэс. Н. Назарбаеў падкрэсліў, што СНД тая мара, да якой трэба імкнуцца. С. Шушкевіч сваім адказам нават сарваў апладысменты: СНД можна ў значна большай ступені лічыць Садружнасцю, чым былы СССР — Саюзам.

І сапраўды, звязаныя таталітарным цэнтрам адным ланцугом, мы міжволі падпарадкоўваліся крамлёўскім рулявым, плылі туды, куды нам загадвалі. Саюзныя інтарэсы былі прыярытэтнымі, рэспубліканскія — на другім плане. У гэтай сітуацыі для кіраўнікоў рэспублік былі як свае мінусы, так і плюсы. Непаваротлівасць, некампетэнтнасць, абыякавасць, нерашучасць лёгка прыкрываліся разважаннямі аб дыктаце маскоўскага цэнтра, неабходнасці выконваць яго загады і г. д. Цяпер, калі Саюз рухнуў, ад новых лідэраў рэспублік народы чакаюць неадкладных, рашучых і плённых дзеянняў па абароне іх інтарэсаў. Што вельмі цяжка зрабіць без ушчамлення інтарэсаў суседніх дзяржаў. Напрыклад, Расія, каб удыхнуць свежыя сілы ў нафтаздабываючую прамысловасць, мяркуе неўзабаве вызваліць цэны на энерганосьбіты. Украіна рэзка пратэстуе супраць гэтага кроку, кажа, што ён пасварыць краіны СНД.

Чаму Садружнасць наша такая нядружная? Чаму пасля эйфарыі Белавежскай пушчы ўсё часцей гучаць скептычныя галасы наконт мэтазгоднасці стварэння СНД? Нават Л. Краўчук, які лічыць сябе яе ініцыятарам, канстатаваў на прэс-канферэнцыі: СНД не выпрацавала інструментаў і механізмаў вырашэння складаных пытанняў. Вось і кіеўская сустрэча не стала пераломнай у гэтым сэнсе. Яна, паводле яго слоў, і не магла стаць такой.

Б. Ельцын прызнаўся, што ён таксама не лічыць сустрэчу пераломнай. Яна была чарговай, але больш выніковай у параўнанні з папярэднімі па колькасці прынятых дакументаў. Як прыклад яе эфектыўнасці Ельцын назваў завяршэнне складаных перагавораў па ўсіх прававых пытаннях, звязаных з аб'яднанымі ўзброенымі сіламі СНД. Ён таксама пахваліў Украіну за вельмі канструктыўную пазіцыю ў час гутарак на ваенную тэму.

Л. Краўчук своеасабліва адрэагаваў на камплімент. «Я разумею, што Барыс Мікалаевіч пра канструктыўную пазіцыю Украіны гаварыў з іроніяй. Бо Украіна не ўдзельнічала ў падпісанні дакументаў па аб'яднаных узброеных сілах. Мы ўдзельнічалі ў іншых дакументах».

(Заканчэнне на 3-й стар.).

Станіслаў ШУШКЕВІЧ:

«СНД ПАТРЭБНА. ЯНА БУДЗЕ ЖЫЦЬ!»

Як і чакалася, чарговая сустрэча кіраўнікоў краін — членаў Садружнасці Незалежных Дзяржаў выклікала вялікую цікавасць. Дзесяткі журналістаў асвятлялі яе непасрэдна ў Кіеве, яшчэ больш чакалі ўдзельнікаў нарады на месцах. Прама ў самалётах, каля трапаў іх у аэрапортах, непасрэдна на рабочых месцах лідэры Садружнасці далі за апошнія тры дні мноства інтэрв'ю і каментарыяў, у якіх паімкнуліся прыадчыніць дзверы сустрэчы, растлумачыць свае паводзіны і пазіцыі, ацаніць ход і вынікі работы... І гэта, вядома ж, не выпадкова. Растрывожаны «вулей» былога Саюза ССР сёння не дазваляе ўсім і кожнаму спакойна і стрымана глядзець на нашу няпэўнасць, хісткасць, разрозненасць дзеянняў і паводзін. Ці ёсць з усяго гэтага выйсце? Дзе яно?

Учора раніцай прэс-канферэнцыю для журналістаў сталіцы рэспублікі даў Старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслаў Шушкевіч.

Напачатку гутаркі Станіслаў Станіслававіч зрабіў такую заяву:

— Я хацеў бы вас папрасіць быць вельмі дакладнымі ў ацэнках, спасылках на думкі і выказванні іншых. У прыватнасці, карэспандэнты, якія былі з намі ў Кіеве, сказілі пазіцыю, якую займала дэлегацыя Беларусі. Анатоль Майсеня ў «Народнай газеце» напісаў так: «Станіслаў Шушкевіч звярнуўся да глаў дзяржаў — удзельніц СНД з прапановай па арганізацыі аб'яднаных пагранічных войск на граніцы Беларусі з прыбалтыйскімі дзяржавамі...» З такім запытаннем я ні да каго не звяртаўся і гэта катэгарычнае скажэнне пазіцыі можа мець пэўныя палітычныя высновы.

С. Шушкевіч адразу ж растлумачыў сутнасць справы. Адкрываецца новая граніца з прыбалтыйскімі дзяржавамі. Натуральна, узнікае неабходнасць ва ўзвядзенні на ёй шэрагу аб'ектаў для нармальнага функцыяніравання. А паколькі граніца будзе служыць і іншым членам Садружнасці Незалежных Дзяржаў, Старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі звярнуўся з просьбай да кіраўнікоў СНД аб сумесным фінансаванні яе. І гэта лагічна. «Вырашана заключыць пагадненне толькі з Расійскай Федэрацыяй, — зазначыў ён, — паколькі яна мае львіную долю інтарэсаў да гэтай граніцы. Пагадненне гэта датычыцца толькі матэрыяльнага забеспячэння. Ніякіх палітычных дзеянняў тут не было і няма».

... У парадак дня сустрэчы ў Кіеве было вынесена 21 пытанне. Самыя вялікія складанасці ўзніклі ўжо пры разглядзе першых з іх. Гэта — пагадненні аб падзеле ўласнасці былога Саюза ССР, а таксама аб актывах і пасівах былога Дзяржбанка СССР. Разглядам гэтых пытанняў Станіслаў Станіслававіч застаўся незадаволены. «Рашэнні прыняты безаблічныя, у іх закладзена патэнцыяльная магчымасць паралізаваць дзейнасць па вырашэнню праблемы ў далейшым, — зазначыў ён. — Расія па сутнасці блакіравала іх вырашэнне». Сёння яна, як вядома, поўнасцю распараджаецца лёсам большасці маёмасці былога Саюза, і выйсце тут яшчэ прадстаіць шукаць ды шукаць...

Іншыя пытанні, на думку кіраўніка беларускага парламента, разглядаліся на сустрэчы выключна канструктыўна, былі знойдзены, як падкрэсліў ён, дастойныя вырашэнні. У тым ліку і рашэнні аб стварэнні сіл хуткага рэагавання, у якіх выкарыстаны багаты вопыт Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і Нарады па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе.

Аднак не па ўсіх праблемах дня Беларусь, так сказаць, ківала галавой у знак згоды і паразумення. У прыватнасці, нашай дэлегацыяй не падпісана пагадненне аб агульных Узброеных Сілах Садружнасці Незалежных Дзяржаў, а да шэрагу іншых дакументаў рэспубліка далучылася толькі на пераходны перыяд, гэта значыць, на два гады.

А вось як выглядалі адказы Станіслава Шушкевіча на шэраг іншых пытанняў, зададзеных на прэс-канферэнцыі маімі калегамі-журналістамі:

— Пасля папярэдняй сустрэчы ў Мінску, адказваючы на пытанне аб будучыні Садружнасці Незалежных Дзяржаў, вы сказалі, што яна будзе жыць... Ці не змянілася пазіцыя зараз?

— Большасць нашых сённяшніх складанасцей жыцця мы звязваем нібыта з тым, што развалíўся Савецкі Саюз. А строга кажучы, гэта не так, дакладней, не толькі таму... Эканоміка былога СССР працавала ў стане найвялікшай напружанасці. Процьма размеркавальшчыкаў займалася стварэннем вельмі нелагічных эканамічных структур. Яны працавалі і функцыяніравалі адміністрацыйна - каманднымі метадамі, і было зразумела, што такая сістэма развівацца, функцыяніраваць і выпускаць канкурэнтаздольную прадукцыю не можа. Трэба было мяняць падыходы... І гэта мы пачалі рабіць.

Цяпер жа, калі што-небудзь штопарыцца, кажуць: адбыліся разрывы сувязей. Не, іх ніхто не рваў. Няма цяпер ні забарон, ні квот... Адбываецца пераход на новыя асновы. Не трэба блытаць прычыны. І нявarта чакаць, што нарада СНД дасць вынікі для эканомікі. Мы павінны закладваць прававыя асновы ўзаемадзеяння дзяржаў. І гэта, прынамсі, робіцца. Метадамі просьбаў, націскаў тут не абыдзешся. Пачынае спрацоўваць рынак... А рыначныя адносіны трэба ўводзіць плаўна, паэтапна. Чакаць, што прыйдзе ўсё само па сабе, нельга. Усё трэба рабіць памяркоўна. І вынікі будуць. Так, вырашана ўжо пытанне аб чыгунцы — пытанне вострае, неадназначнае. Я яшчэ раз паўтараю: СНД патрэбна, яна будзе жыць!

— Якія будуць функцыі і абавязкі «блакітных касак» СНД?

— Праблема іх стварэння тонкая. Гэтыя войскі будуць накіроўвацца ў раёны канфліктаў на тэрыторыі Садружнасці толькі са згоды абодвух канфліктуючых бакоў пасля спынення баявых дзеянняў. Войскі будуць толькі забяспечваць умовы захавання перамір'я. Набор у іх будзе выключна добраахвотны.

— Як праходзіла абмеркаванне пытання аб лёсе тэлерадыёкампаніі «Астанкіна»?

— Пытанне не вырашана. Прапанавана прапрацаваць яго кіраўнікам урадаў. Тут назіраецца моцнае процідзеянне ў падыходах. Фінансаваць яго патрабуюць, але ж прэтэнзій да кампаніі шмат. Выкарыстоўваецца яна як прапагандысцкая структура ў ацэнцы палітычных падзей, і шчыра кажучы, я знаходжуся ў вялікім сумненні наконт яе лёсу. Чаму нам не пашукаць іншыя каналы інфармацыі, скажам, Сі-Эн-Эн?! «Астанкіна» вельмі тэндэнцыйна падбірае інфармацыю...

— А што вы можаце сказаць аб лёсе Байканура?

— Процістаяння наконт яго лёсу няма. Галоўнае паразуменне тут назіраецца. Дарэчы, Беларусь вельмі зацікаўлена лёсам Байканура: мы пастаўляем на касмадром шмат абсталявання, удзельнічаем у многіх яго праграмах. Але пытанне пакуль не гатова.

Катэгарычна не пагадзіўся Станіслаў Шушкевіч з довадам аднаго з журналістаў аб тым, што на сустрэчах кіраўнікоў СНД прымаецца шмат дакументаў, але яны зусім не выконваюцца, «не працуюць». «Міжурадавыя дагаворы выконваюцца ўсе, працуе Гаспадарчы суд, — сказаў ён, — але трэба ўдасканальваць заканадаўства. Пытанняў надалей будзем разглядаць менш. Мы стварылі ўжо шэраг структур, якія здольны вырашаць праблемы на розных узроўнях: кіраўнікоў Вярхоўных Саветаў, урадаў, міністэрстваў і гэтак далей».

Наступная нарада кіраўнікоў краін Садружнасці Незалежных Дзяржаў запланавана на 15 мая. Яна пройдзе ў Ташкенце.

Анатоль МЯСНІКОЎ.

Раней звычайнага сышло з палёў такое мізэрнае ў гэтым годзе на Брэстчыне снежнае покрыва. І вось ужо, нягледзячы на цяжкасці, выкліканы вострым дэфіцытам запчастак, іх значным падаражэннем, а таксама нястачай гаруча-змазачных матэрыялаў, земляробы ўсё ж, як звычайна, выйшлі на палі падрыхтаваную за зіму тэхніку.

На апошніх гектарах уносіцца арганічныя ўгнаенні і вядзецца культывацыя глебы ў калгасе «Сцяг» Брэсцкага раёна. Яравы клін тут складае больш як дзвесце гектараў.

Прыкладна дзесятая яго частка адводзіцца пад цыбулю, без якой калі бедны бывае наш стол. Гэта адзіная ў рэспубліцы гаспадарка, дзе яе вырошчваюць з насення чарнушкі. Толькі летась у гандлёвую сетку Брэста было пастаўлена амаль 500 тон вырашчанай такім спосабам цыбулі. Справа аказалася выгаднай: чысты прыбытак ад продажу склаў 400 тысяч рублёў.

НА ЗДЫМКУ: пасля службы ў арміі вярнуўся і трэці год працуе ў родным калгасе трактарыст Васіль КУНДА.

Фота Юрыя БОНДАРАВА.

РЭХА ПУБЛІКАЦЫІ

«Паўднёвы госць горш за татарына?»

Нас уратуе ад Поўдня мытня

«Паўднёвы госць горш за татарына?» — вельмі спрэчны матэрыял. Хоць тэма, безумоўна, важная і своечасовая. Гэта тая тэма, якую журналісты звычайна абыходзяць маўчаннем.

З усяго, што было напісана, я асабіста зрабіў такі вывад: трэба ўвесці візавы рэжым для тых, хто ў нас учыніў злачынства, потым схаваўся ў сваёй рэспубліцы, а праз некаторы час зноў хоча да нас прыехаць.

Я лічу, што добрая мытня і пагранічная служба могуць тут шмат зрабіць.

Юрый ШАЎЦОЎ,
настаўнік.

г. Мінск.

Пра Канстытуцыю не забыцца б

Азнаёміўся з артыкулам Аляксандра Коктыша «Паўднёвы госць горш за татарына?» З нечым, канешне, тут можна пагадзіцца. Але чаму мы ўвесь час забываем пра законы, пра Канстытуцыю, якую нікто не адмяняў? [illegible]

А. ПАЗНЯК,
кааператар.

г. Барысаў.

«Беларусь-аглы нам не патрэбна»

Уважліва прачытаў матэрыял «Паўднёвы госць горш за татарына?», змешчаны ў вашай газеце 10 сакавіка. Поўнасцю падтрымліваю аўтара ў яго жаданні «раскруціць» гэту праблему.

«Камсамолка» дала нядаўна заметку аб тым, як для маскоўскай гасцініцы «Космас» [illegible] адносіны з дапамогай аўтаматных куль.

Хутка таксама будзе і ў нас, калі своечасова не прыняць адпаведныя меры. Праходзіць сесія нашага Вярхоўнага Савета. Такое пытанне там разглядаць, як я зразумеў, не збіраюцца. [illegible] і ўжо будзе не Мінск-аглы, а Беларусь-аглы.

А. САРАЧОК,
прагаміст,
былы спартсмен.

г. Мінск.

Давайце глянем на Польшчу

Прачытала артыкул «Паўднёвы госць горш за татарына?»

Мне страшна ўвечары выходзіць з дому адной. Гэтыя хлопцы з поўдня жывуць на сваіх законах. А іх фрукты і агародніну можна набываць, як гэта робіць Польшча і іншыя цывілізаваныя краіны. [illegible] Няўжо мы, па-сутнасці, будзем сядзець і чакаць?

Т. ЗУЕВА,
настаўніца.

г. Бабруйск.

«Ці гаспадары мы на сваёй зямлі?»

Я жыву ў Мінску ўжо сорак сем гадоў, але гэтак «дружбу паміж народамі» бачу ўпершыню. [illegible] «Паўднёвы госць горш за татарына?» — першая публікацыя, [illegible] на нашай зямлі.

В. СКРОБАТ,
пенсіянер.

г. Мінск.

Рыначнай эканоміцы— рыначныя законы аб працы

За апошні год Вярхоўным Саветам нашай рэспублікі прынята нямала заканадаўчых актаў, закліканых падвесці неабходную прававую базу пад бурны працэс развіцця ў грамадстве новых сацыяльна-эканамічных адносін. Аднак на поўную сілу запрацаваць яны змогуць толькі ў тым выпадку, калі будзе адпаведным чынам адрэгулявана сфера працоўных адносін, галоўным рэгулятарам якіх выступае КЗаП. Таму Дзяржкампрацы ўнёс у Вярхоўны Савет праект тых змен і дапаўненняў у КЗаП, без якіх ужо нельга абысціся. Рэвізіі і перагляду былі падвергнуты практычна ўсе яго 277 артыкулаў. Цалкам новы Працоўны кодэкс Рэспублікі Беларусь разам з канкрэтызуючымі яго нарматыўнымі актамі прапануецца падрыхтаваць да канца бягучага года.

Пры падрыхтоўцы праекта ўлічаны многія прапановы, паступіўшыя ад Вярхоўнага суда, Мінюста, Пракуратуры і г. д.

Як жа змяняюць характар і змест КЗаПа прапануемыя новаўвядзенні?

Перш за ўсё ўзмацняецца яго рыначная накіраванасць. Яна выяўляецца ў шырокім допушчэнні дагаворных асноў у рэгуляванне працоўных адносін. Напрыклад, раней пры наяўнасці вакансій прадпрыемства абавязана было прыняць любога работніка адпаведнай прафесіі і кваліфікацыі, нават калі ён неаднаразова звальняўся за прагулы, выпуск браку, з'яўленне на рабоце ў нецвярозым стане. Канешне, на практыцы гэта патрабаванне не заўсёды захоўвалася, жыццё даўно даказала яго архаічнасць і, больш таго, сацыяльную несправядлівасць. Цяпер падыход іншы. Абавязковаму прыёму на работу падлягаюць толькі асобы, накіраваныя па броні, інваліды, моладзь, а таксама некаторыя іншыя грамадзяне, напрыклад, запрошаныя ў парадку пераводу.

Праз усе артыкулы строга праведзены прынцып роўнасці ўсіх форм уласнасці. Ён рэалізуецца дзякуючы таму, што цяпер нормы права аднолькава абавязковыя ў працоўных адносінах работнікаў з наймальнікамі як на дзяржаўным прадпрыемстве, так і на прыватным, арэндным, калектыўным, у акцыянерным таварыстве і г. д.

У праекце наогул многія пытанні прапануецца перадаць з цэнтралізаванага ўзроўню на разгляд калектываў, праз адпаведныя дагаворы, бо немагчыма, ды і немэтазгодна спрабаваць зарэгуляваць у КЗаПе ўсе нюансы працоўных узаемаадносін, якія могуць быць вырашаны намнога больш дакладна і справядліва, з улікам канкрэтных абставін, непасрэдна на прадпрыемстве ці ў арганізацыі. Гэта датычыць, у прыватнасці, прыцягнення да звышурочных работ ці выпадкаў, калі неабходна вызначыць, каго пакідаць на рабоце пры скарачэнні штату.

Пераход да рыначных адносін дыктуе і больш жорсткі падыход да матэрыяльнай адказнасці работніка за ўрон, нанесены наймальніку пры выкананні працоўных абавязкаў. У законапраекце прапануецца агульнае правіла: размер кампенсацыі ўрону павінен быць поўным. Змяніць яго можна зноў жа толькі па ўмовах калектыўнага ці працоўнага дагавора. Думаецца, што гэта мера ўздзейнічае на бракаробаў і разгільдзяяў.

Да важных новаўвядзенняў можна аднесці і расшырэнне, з улікам рэкамендацый Міжнароднай арганізацыі працы, сферы прымянення кантракта — працоўнага дагавора, які заключаецца ў пісьмовай форме на пэўны тэрмін і мае пэўныя асаблівасці ў параўнанні з агульнымі нормамі заканадаўства аб працы.

Гаворачы пра рыначны характар змен і дапаўненняў да КЗаПа, было б няправільна абысці ўвагай адначасовае ўзмацненне фактараў сацыяльнай абароненасці работніка. Чамусьці менавіта пра гэта маўчаць кіраўнікі афіцыяльных прафсаюзаў. У прыватнасці, не так даўно прэзідыум савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі назваў праект антынародным, антырабочым. Але як можна такое гаварыць, калі ў ім дадзена цэлая група норм, якія з'яўляюцца значным крокам наперад у параўнанні з дзеючым кодэксам у частцы правоў і магчымасцей работнікаў. Так, мяркуецца выплачваць выхадную дапамогу пры звальненні ў размеры месячнага сярэдняга заработку замест дзеючага цяпер двухтыднёвага. Прычым правам атрымліваць гэту дапамогу надзяляюцца і тыя, хто звальняецца па ўласнаму жаданню пры наяўнасці уважлівых прычын, чаго не было раней. Наймальнік у сваю чаргу істотна абмежаваны, у параўнанні з цяперашнім КЗаПам, у магчымасцях пераводаў і перамяшчэнняў людзей на іншую работу ці рабочае месца, прыцягнення да звышурочных работ і ў выхадныя дні без згоды работніка, зніжэння разрадаў.

Акрамя таго, рэзка ўзмацняецца адказнасць наймальнікаў, прычым усіх без выключэння, за захаванне імі працоўнага заканадаўства. У законапраекце прапануецца прадаставіць дзяржаўным інспекцыям па працы права накладаць на наймальнікаў штрафы ад тысячы да мільёна рублёў, у залежнасці ад канкрэтнага парушэння працоўнага заканадаўства.

У праекце даволі істотна пераглядаецца роля прафсаюзаў. Прапануецца скасаваць такія іх функцыі, як вырашэнне працоўных спрэчак, нагляд і кантроль за захаваннем заканадаўства аб працы, накладанне штрафаў, згода на звальненне работнікаў (апошняй, дарэчы, не існуе ні ў адной краіне свету, не было і ў СССР да 1958 года). [illegible] прафсаюзаў, безумоўна, адыходзіць.

Акрамя таго, ліквідуецца манаполія прафсаюзаў на прадстаўленне інтарэсаў работнікаў.

Такім чынам, абараняць інтарэсы работнікаў цяпер трэба будзе не ўладнымі метадамі, а шляхам, скажам, калектыўных перагавораў з наймальнікамі, аказання дапамогі работнікам у афармленні іскавых заяў у народныя суды і выступлення там у якасці прадстаўнікоў работнікаў, чым, на жаль, прафсаюзы цяпер не займаюцца.

Дарэчы, праект змен і дапаўненняў да КЗаПа рыхтаваўся і з улікам ужо дзеючых рэспубліканскіх законаў, а таксама міжнародных прававых норм і сусветнага вопыту. Пры яго падрыхтоўцы прыняты да ўвагі канвенцыі Міжнароднай арганізацыі працы, у якіх удзельнічае Рэспубліка Беларусь, запазычаны асобныя нормы з заканадаўстваў Германіі, Іспаніі, Японіі, Францыі, а таксама з КЗаПа 1922 года, рэгуляваўшага працоўныя адносіны ў нашай рэспубліцы ў перыяд нэпа.

І ў той жа час праект у цэлым арыгінальны. Ён працягвае практыку, пачатак якой пакладзены Законам аб індэксацыі, калі ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляюцца свае, «аўтарскія» законы, не «спісаныя», як часта мела месца раней, ды і цяпер, з законаў былога СССР ці расійскіх.

В. КРЫВОЙ,
начальнік упраўлення прававога забеспячэння Дзяржкампрацы, кандыдат юрыдычных навук.

ТВАЁ СЛОВА, ЧЫТАЧ!

То абяцанні, то падман...

Нас заклікалі: набывайце аблігацыі пазыкі (1982 г.), гэта зручна і выгадна, вы можаце іх набыць у любой ашчадкасе, а таксама ў любы час здаць...

Я недзе ў першых чыслах лютага г. г. хацеў іх здаць. Не прынялі, адгаварылі гэта рабіць, супакоілі, прывёўшы розныя прычыны, па якіх здаваць іх няварта. Гэтак жа адгаварылі і многіх іншых. А цяпер нам гавораць: вязіце іх і здавайце ў Расію.

Па-першае, ехаць у Расію цяпер дорага абыдзецца, даражэй за аблігацыі, а, па-другое, навошта я туды павінен ехаць, калі набываў іх у Беларусі?

Гэта адзін падман, а вось другі.

Па радыё аб'явілі, каб да 1 красавіка г. г. праверылі налічэнне 40 працэнтаў паўлаўскай кампенсацыі на першае павышэнне цэн, а то, маўляў, з 1 красавіка прэтэнзіі прымацца не будуць. Вось так, і ніяк інача. Але прычым тут тэрміны? Належыць, законна — абавязаны налічыць і выдаць у любы час або ва ўстаноўлены законам.

Праслухаў я гэтую аб'яву і на другі дзень пайшоў у ашчадкасу. Хадзіў пасля яшчэ двойчы, быў нават у загадчыцы, а праверыць, пераканацца ў налічэнні так і не змог. Адказ адзін: налічана, атрымаеце праз два гады. Прасіў паказаць — не паказалі. Ці не будзе гэта чарговым падманам?

Між іншым, можна пачуць, як падманутыя людзі кажуць: «У мяне ўкрала дзяржава, а я сваё вярну тым жа шляхам — украду ў дзяржавы, мяне проста прымушаюць гэта зрабіць».

Відаць, па гэтай прычыне капіталісты не рызыкуюць укладваць свае капіталы ў нашу эканоміку. Ніякага пастаянства няма і адказнасці. Сёння адно, заўтра — другое. Вось ужо гэтыя абяцанні і валакіта! Аб'явілі па мясцоваму радыё, каб пенсіянеры тэрмінова з'явіліся за кампенсацыяй у 120 рублёў на новае павышэнне цэн. І тым самым стварылі даўжэзныя чэргі і нікому не патрэбную таўкатню ў ашчадкасах, на пошце. А ці не лепш было б выдаць усё з чарговай пенсіяй?

Як выбіць усё гэта з нашых чыноўнікаў, якія канкрэтна адказваюць за тую ці іншую справу? А шлях, мне здаецца, адзін: іх саміх трэба выбіваць з бюракратычных крэслаў.

У. СКАВАРОДКІН,
ветэран працы.

г. Рагачоў.

Культура ў пасынках

Два музычныя вучылішчы ў нашай вобласці штогод выпускаюць 130 спецыялістаў. Але не забяспечваецца патрэбнасць не толькі ў клубных работніках, а не хапае іх і ў дзіцячых музычных школах, з-за чаго мы не можам адкрыць некалькі такіх устаноў. Практычна спыніўся прыток спецыялістаў з інстытута і вучылішчаў культуры рэспублікі: іх выпускнікі з-за радыяцыі адмаўляюцца ад размеркавання на Гомельшчыну.

Становішча ўскладняецца яшчэ і тым, што ў вобласці звыш тысячы работнікаў культуры не маюць спецыяльнай адукацыі. На пасадах загадчыкаў сельскіх клубаў у нас можна сустрэць і выпускніка школы, і былога прадаўца, даярку, механізатара, кладаўшчыка. Што возьмеш з іх? Аб якім развіцці культуры можа ісці размова?

Катастрафічна адстае вобласць і ў развіцці харэаграфіі. Як кажуць, на вагу золата рэжысёры, мастацкія кіраўнікі клубаў, спецыялісты па фальклору. Адным словам, праблем процьма. Таму мы не можам зразумець пазіцыю рэктараў інстытута культуры і Белдзяржкансерваторыі, якія пры падтрымцы Міністэрства культуры спяшаюцца скарачаць прыём на завочныя аддзяленні, а затым і ўвогуле закрыць іх.

Не, мы таксама выступаем за адукаванага, здольнага ва ўсіх адносінах абітурыента, але не бачым з боку гэтай ВНУ пошуку розных шляхоў іх падрыхтоўкі. Яе прадстаўнікі ў час прыезду ў вобласць абмяжоўваюцца аднадзённай сустрэчай з абітурыентамі, а такое візуальнае знаёмства належных вынікаў, рядома, даць не можа. Затое з-за скарачэння набору на завочнае аддзяленне Белдзяржкансерваторыі ў вобласці змяншаецца колькасць педагогаў музычных школ, якія маюць спецыяльную вышэйшую адукацыю. Асабліва цяжкае становішча склалася ў Мазыры. У апошні час тут з музычнай школы звольніліся 19 выкладчыкаў. Давялося закрыць аддзяленне духавых інструментаў. Не хапае канцэртмайстраў і выкладчыкаў музычна - тэарэтычных дысцыплін. Каб неяк выйсці з гэтай складанай сітуацыі, давялося чатырох выпускнікоў вучылішча прыняць на выкладчыцкую работу. Але вось пытанне: ці вырашым мы так якасную падрыхтоўку спецыялістаў?

Што ж рабіць? На маю думку, у Гомелі неабходна адкрыць вучылішча мастацтва і культуры, якое б рыхтавала кадры менавіта для культуры. Дзесяцігадовы вопыт работы клубнага аддзялення пры мясцовым музпедвучылішчы, якое было закрыта толькі з-за ведамасных меркаванняў, сведчыць аб тым, што і падбор абітурыентаў, і ўлік спецыфікі вобласці пры падрыхтоўцы кадраў і іх замацаванні даюць станоўчыя вынікі.

Хочацца прывесці яшчэ адзін важкі аргумент. У 1989 годзе ў Гомелі быў адкрыты філіял Мінскага мастацкага вучылішча імя Глебава. Аднак яго развіццё тармозіцца адсутнасцю базы: вучылішча размяшчаецца ў некалькіх аўдыторыях вячэрняй школы № 4 разам са школай мастацтваў. Адкрыццё ж новай навучальнай установы было б выгадна ўсім, у тым ліку і народнай адукацыі. Яна рыхтавала б кадры эстэтычнага профілю і для агульнаадукацыйных школ, і для прафтэхвучылішчаў.

Думаецца, камісія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь на чале з паважаным Н. С. Гілевічам і Міністэрства культуры дамовяцца аб гэтым з Гомельскім аблвыканкомам. Работнікі культуры вобласці чакаюць канкрэтнай дапамогі.

Г. ПІКОЎСКІ,
дырэктар сімфанічнага аркестра г. Гомеля.

У іх і ў нас!

Паважаная рэдакцыя! Са сродкаў масавай інфармацыі і ад сведак мы даведваемся, як у былых сацкраінах беражліва адносяцца да магіл савецкіх салдат, даглядаюць іх. Нядаўна «Звязда» апублікавала выбарачны спіс нашых людзей, пахаваных на землях Бадэн-Вюртэмберг. Гэта былыя нашы рабочыя, насільна ўгнаныя ў Германію.

Дзеля чаго я гэта пішу? Летась адпачывала на Нарачы і побач з піянерскім лагерам «Зубраня» і каля вёскі Пронькі бачыла зусім закінутыя могілкі. Па надмагільных помніках — надпісах на іх — можна даведацца, што гэтыя пахаванні 1914—1916 гг., напэўна, нямецкіх салдат. На плітах высечаны прозвішчы, ініцыялы, нейкія нумары, магчыма, часцей. Але могілкі зусім закінутыя, камяні пакрыліся мохам, ураслі ў зямлю.

Вось у мяне і ўзнікае пытанне: хто там пахаваны? І няўжо ніхто з родных не наведвае гэтыя могілкі, а, магчыма, і не ведае пра іх? Ды і мясцовыя ўлады маглі б арганізаваць хоць нейкае прыбіранне тут. А можа, я не пра тое пішу?

Валянціна МАХАНЬКОВА.

г. Салігорск.

ВЫ ПРАСІЛІ ДАПАМОГІ

Пагадзіцеся, што знайсці цяпер работу—нялёгкая справа. У такім складаным становішчы апынуўся і жыхар г. Салігорска А. Смоліч, які нядаўна пераехаў сюды з іншага месца жыхарства і застаўся без аніякага занятку. Вось аўтар пісьма і прасіў рэдакцыю дапамагчы яму вырашыць гэтае няпростае пытанне.

Дырэктар Рэспубліканскага цэнтра занятасці насельніцтва П. ЛОГІНАЎ паведаміў, што пры садзейнічанні службы занятасці г. Салігорска А. Смоліч працаўладкаваны на шахту будаўнічага трэста ў якасці кантралёра.

Хто дапаможа дзіцячаму анкалагічнаму аддзяленню?

— Вы ж ведаеце,— спакойна сказала мне адна важная асоба,—дзяцей ніхто не любіць. Нават сваіх. А тут такія...

Не, я гэтага не ведала. Таму, узрушаная да глыбіні душы такой заявай, выказала сваё абурэнне добраму знаёмаму.

— А што ты здзіўляешся?— спытаў ён мяне. — Жорсткая праўда жыцця. Я таксама ўпэўніўся—дзяцей у нас не любяць.

Што ж, калі ўжо не любіць, то шанаваць, паважаць і клапаціцца пра іх—наш святы абавязак. Гэта — клопат пра нашу будучыню, клопат пра самае важнае—пра захаванне і выратаванне здаровага чалавека, пра захаванне ЧАЛАВЕЦТВА. Толькі любоў наша дзецям патрэбна не ў выглядзе сюсюкання і салодкіх цукерак у прыгожых паперках. Ім патрэбна любоў матэрыялізаваная і добрыя ўмовы жыцця, зручнасці быту, камфартабельныя бальніцы, багацце неабходных медыцынскіх сродкаў для выратавання растучых чалавечкаў ад усялякіх нечаканасцей лёсу.

У дзіцячым анкалагічным аддзяленні Навукова-даследчага інстытута анкалогіі і медыцынскай радыялогіі Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь кожную хвіліну цяжкахворыя дзеці чакаюць смерці. Яны ведаюць — ім засталося жыць няшмат. Шасцігадовая Лізачка з засяроджаным выразам твару пералічвае пайменна тых сваіх сяброў па непапраўнаму гору, якія пайшлі ў іншы свет. У Лізачкі на твары няма і ценю ўсмешкі. Ёй не да ўсмешак. Боль і высокая тэмпература сціскаюць яе нібы абцугамі. Яна просіць, каб ёй зрабілі ўкол. Яна ўжо ведае, што трэба, каб у гэты момант зрабілі ўрачы для яе палёгкі. Стомленая і знясіленая пакутамі, Лізачка засынае.

У гэтай бальніцы дзяўчынка лечыцца трэці год — палавіну свайго жыцця, такога кароткага па тэрміну знаходжання на Зямлі і такога доўгага па ўжо перанесеных пакутах. Чалавек у шэсць гадоў ужо знясілены жыццём. У яе збалелых вачах такія глыбіня і сур'ёзнасць, якія не часта ўбачыш у дарослага. Яна ўсё ведае, усё разумее і з гэтым разуменнем нясе свой непамерна цяжкі крыж.

Разам з Лізачкай трэці год пакутуе яе мама. Гэтая хвароба стала для Людмілы Раманоўскай (як ні жахліва вымаўляць гэтыя словы ў дачыненні да такой сітуацыі) сэнсам яе жыцця. Зараз Людміла толькі тым і займаецца, што ратуе сваю адзіную Лізачку.

Гісторыя існавання дзіцячага анкалагічнага аддзялення НДІ анкалогіі і медрадыялогіі кароткая — усяго тры гады. Але па колькасці праблем, якіх тут шмат, і па велічыні перажытага ў яе сценах гора — вельмі доўгая і складаная. Пакутуюць і церпяць тут усе—хворыя дзеці, іх бацькі, навуковыя супрацоўнікі, урачы.

Эдвард Антонавіч Жаўрыд стаяў ля вытокаў стварэння дзіцячага аддзялення. Ён хранічна хворы яго праблемамі і па абавязку сваёй службы, і таму, што ўсе гэтыя дзіцячыя праблемы сталі неад'емнай часткай яго жыцця. Доктар медыцынскіх навук Эдвард Жаўрыд—куратар і апякун дзіцячага анкалагічнага аддзялення. У інстытуце ён загадвае аддзяленнем хіміяпрамянёвай тэрапіі з эксперыментальнай групай. Наогул, чалавек ён шчыры, жартаўлівы, добрасумленны і адказны. Ён вельмі хоча дапамагчы і вылечыць усіх. Майстэрства ўрача і розуму вучонага ў яго для гэтага хапае. Не хапае толькі лекаў. Бо для правядзення хіміятэрапіі патрэбны дэфіцытныя, неймаверна дарагія не толькі ў нас, але і за мяжой медпрэпараты. А набыць іх зараз можна толькі за валюту. Яе ў нашай суверэннай рэспубліцы таксама не хапае.

Стаж работы Э. Жаўрыда ў анкалогіі—30 гадоў. Ён лічыць, што ўмовы жыцця дзяцей у аддзяленні вельмі дрэнныя. Ён не агаварыўся—менавіта жыцця ў стацыянары. Гэты выраз тут стаў ужо тэрмінам, бо знаходзяцца дзеці на лячэнні падоўгу: з перапынкамі ад 6 месяцаў да 1,5 года. Усё залежыць ад цяжкасці захворвання, узросту і ходу лячэння. Хвароб шмат, і кожная лечыцца па-свойму.

Але пры кожнай прымяняюць, толькі у рознай паслядоўнасці, хірургічнае ўмяшанне, хімічную і прамянёвую тэрапіі. Не абыходзіцца і без звычайнага лячэння. Адно дзіця патрабуе вялікіх затрат не толькі медыкаментаў, але і фізічных сіл медыкаў. А сіл гэтых таксама вельмі не хапае. На 45 цяжкахворых дзяцей усяго 11 медыцынскіх сясцёр. А трэба, лічаць урачы, каб іх было мінімум 20.

— Калі ўжо арыентавацца на замежны вопыт, — заўважае Эдвард Антонавіч,—то там на 18 хворых—6—8 медсясцёр. І гэта пры наяўнасці высокай тэхнікі. Наш штатны расклад быў разлічаны на звычайнае лячэнне. Мы ж прымяняем інтэнсіўную тэрапію.

У дзіцячым анкалагічным аддзяленні з медтэхнікай складана. У першую чаргу няма належнай дыягнастычнай апаратуры. Нават на ўльтрагукавое даследаванне да нядаўняга часу вазілі дзяцей у мінскія бальніцы. Але нарэшце атрымалі свой камп'ютэрны тамограф, некалькі месяцаў назад—геманалізатар, 15 сучасных апаратаў для інтэнсіўнай тэрапіі ў хуткім часе павінны прыбыць са Швейцарыі. Іх адбіралі самі ўрачы НДІ, якія там нядаўна былі. Але ўсё гэта ў парадку дабрачыннай дапамогі. На дзяржаўным узроўні такіх сувязей па пастаўцы медыкаментаў і медтэхнікі ў нашу рэспубліку пакуль няма.

А працуюць у дзіцячым анкалагічным аддзяленні НДІ высокакваліфікаваныя ўрачы-анколагі. Большасць з іх прайшлі стажыроўку за мяжой. Нядаўна пабывала ў Аўстрыі Н. Сачыўка. Год стажыравалася ў Францыі А. Цыбулька.

— З першых дзён,—гаворыць Ніна Уладзіміраўна Сачыўка,— я зразумела, што не дурнейшая за тамашніх урачоў і магу лячыць не горш.

Не раз, успамінаюць урачы, за мяжой ім казалі, што лячэнне яны вялі правільна. У інстытуце стараюцца зрабіць усё для таго, каб справіцца з праблемамі і дапамагчы малым пазбавіцца ад пакут. Але на шляху да вырашэння некаторых з гэтых праблем паўстаюць такія вялікія перашкоды, што адной толькі адміністрацыі інстытута іх не пераадолець.

— Так, мы навучыліся граматна апераваць, — гаворыць дырэктар НДІ Я. Караткевіч.— Умеем граматна правесці хіміятэрапію, апраменьванне, складаем схемы лячэння па сусветных узорах і заяўляем, што мы ў стане лячыць на сусветным узроўні. Але бывае, што мы не можам увесці неабходную колькасць прэпарата толькі таму, што яго не хапае. Не можам належным чынам правесці апраменьванне, таму што няма фіксатараў для замацавання дзіцяці. Не можам зрабіць пратэз, таму ў нас шмат ляжачых хворых. Усё гэта значна памяншае нашы магчымасці.

А людзі ведаюць пра ўсё гэта, параўноўваюць з тым, што бачылі, або чулі за мяжой, і ўсялякімі спосабамі імкнуцца туды на лячэнне. Бывае, што едуць, дзякуючы дабрачынным арганізацыям. Пры гэтым трацяць неймаверна вялікія сродкі не толькі на лячэнне, але і на дарогу, на пражыванне там. Між іншым, каб усе гэтыя грошы сабраць і набыць на іх не абходныя медыкаменты, то можна было б тут, на месцы, аказаць паўнацэнную медыцынскую дапамогу значна большай колькасці хворых.

— Раней, — гаворыць Я. Караткевіч, — усе гэтыя лекі мы атрымлівалі цэнтралізавана. Саюз купляў іх за мяжой за валюту, а нам прадаваў за рублі. У інстытута валюты няма.

У пералік рэчаў той дабрачыннай дапамогі, якая паступае з-за мяжы, супрацьпухлінныя лекі не трапляюць. Бо за маленькую скрыначку іх трэба заплаціць мільён. А ў рэспубліцы, між іншым, праз два-тры месяцы запасы анкалагічных прэпаратаў наогул скончацца. Так паведамілі мне ў навукова-вытворчым аб'яднанні «Фармацыя», якое непасрэдна займаецца іх закупкай за мяжой і пастаўкай у лячэбныя ўстановы. Страшна падумаць, што наступіць за гэтым...

І ўсё ж супрацоўнікі інстытута і мамы жывуць надзеяй, што ўмовы лячэння дзяцей значна палепшацца. Надзея звязана з будаўніцтвам дзіцячага анкалагічнага цэнтра. Тут будзе ўсё неабходнае: абсталяванне і для дыягностыкі, і для лячэння, належныя ўмовы для жыцця дзяцей і бацькоў, урачы нарэшце змогуць праводзіць лячэнне па сусветных схемах ва ўмовах сусветнага ўзроўню. Але... мінуў год. У Міністэрстве аховы здароўя праведзена пяць нарад, аддадзена распараджэнне інстытуту «Белгіпраздраў» сумесна з аўстрыйскімі фірмамі тэрмінова прыступіць да праектавання цэнтра, аўстрыйскія дабрачынныя арганізацыі нават выдаткавалі восемь мільёнаў сродкаў для будаўніцтва і гатовы самі яго пабудаваць, але...

— Але, — гаворыць Я. Караткевіч,—замест таго, каб як мага хутчэй праектаваць, ідзе барацьба вакол таго, дзе будаваць цэнтр і хто яго ўзначаліць.

Праўда, ёсць варыянты вырашэння праблем дзіцячага анкааддзялення ў самім інстытуце. І з размяшчэннем хворых дзяцей, і з размяшчэннем мам. Але бюракратычныя рагаткі не даюць вырашаць даволі простыя пытанні і праблемы.

— Мы можам, — удакладніў Я. Караткевіч,— перавесці дзіцячае аддзяленне ў новы корпус. Там будзе больш месца.

Вырашыць праблему з мамамі можна яшчэ і такім чынам. На балансе інстытута ёсць інтэрнат, палавіну якога мясцовыя ўлады некалі аддалі іншым арганізацыям. Калі б гэтую палавіну вярнуць, то можна было б частку пакояў здаваць мамам за сімвалічную плату.

— На тэрыторыі інстытута,— знаходзіць яшчэ адно выйсце Я. Караткевіч,—ёсць двухпакаёвы будынак, дзе раней лячыліся людзі з падазрэннем на рак. Але чатыры гады назад яго забралі ў нас і перадалі інстытуту радыяцыйнай медыцыны, нібы для правядзення замераў. Фактычна ж будынак ператвораны ў склад.

Калі б Міністэрства аховы здароўя перагледзела сваё рашэнне і вярнула НДІ анкалогіі і медрадыялогіі гэты корпус, то ў ім можна б было зрабіць пансіянат гасцінічнага тыпу, дзе знайшлі б прытулак не толькі мамы, дзеці якіх лечацца ў інстытуце, але і тыя, хто прыязджае на абследаванне.

Пакуль ідуць спрэчкі, хворым дзецям патрэбны лекі, апаратура і ежа. Дарэчы, з прадуктамі тут таксама ўсё на нашым узроўні. Нават з ячнымі крупамі бываюць праблемы. А гэтыя хворыя дзеці незвычайныя не толькі цяжкасцю свайго захворвання, але і цяжкасцю пергашасных вынікаў яго лячэння.

Каб забіць клеткі пухліны, у арганізм уводзяцца яды. Пасля гэтага дзіця доўгі час знаходзіцца ў стане атручэння. Яму дрэнна. Апетыт прападае. Але нечакана яно можа папрасіць есці. Таму мамы пакутуюць — дзе ў такіх выпадках хоць падагрэць дзіцяці нейкую страву. Няма дзе. Адміністрацыя інстытута для такіх мэт вырашыла выдзеліць адзін пакой. Патрэбны мікрахвалевыя печы. Дзе іх узяць? Яны таксама каштуюць дорага.

Хоць прынцып: «Усё лепшае—дзецям, і ў першую чаргу!» стаў для адміністрацыі і ўрачоў НДІ законам іх працы, адным ім з усімі праблемамі дзіцячага анкалагічнага аддзялення не справіцца. Сур'ёзнай дапамогі хворыя дзеці з інстытута анкалогіі і медрадыялогіі чакаюць толькі ад сваёй дзяржавы — суверэннай Беларусі. Яны яшчэ малыя і не разумеюць, што разам з суверэннасцю іх дзяржава не набыла багацця, а наадварот — у яе кішэні зараз вельмі шмат дзірак, таму і грошай катастрафічна не стае.

На жаль, гэта так. І здавалася б, застаецца толькі развесці рукамі і прызнаць наша агульнае бяссілле. Але я думаю аб тым, што кожная цывілізаваная дзяржава лічыць сваім абавязкам уратаваць маленькіх грамадзян ад смерці. І я пераканана, што Беларусь проста абавязана зрабіць усё, каб іх выратаваць.

Ужо становіцца традыцыяй для правядзення розных культурных, спартыўных і іншага роду мерапрыемстваў шукаць спонсараў — багатыя прадпрыемствы ці фірмы. Вельмі добра б было, калі б сярод малых і вялікіх, сумесных і прыватных, кааператыўных і дзяржаўных прадпрыемстваў знайшліся здольныя і жадаючыя ахвяраваць свае грашовыя і валютныя выдаткі на набыццё медыцынскіх прэпаратаў. Добра было, калі б на гэты покліч аб дапамозе адгукнуліся і заможныя асобы нашай суверэннай рэспублікі. Не сакрэт, што іх зараз у нас ёсць нямала. Добрыя справы, як кажуць, залічваюцца, і лёс больш спрыяльны да тых, хто іх робіць.

Марыя ДАБЖЫНСКАЯ.

РОЗГАЛАС

МІР—ТУРМАМ, ВАЙНА—ПАЛАЦАМ?

ГЛУСК. Можа, і не трэба б было даваць такі катэгарычны загаловак, але падзеі з дзяльбой партмаёмасці, якія апошнім часам адбыліся ў раённым цэнтры, выклікаюць па меншай меры здзіўленне.

Будынак райкома партыі перададзены мясцовай міліцыі. Частку гэтага будынка ўжо заняў следчы ізалятар, у якім будуць адбываць тэрмін пакарання (да 15 сутак) грамадзяне Глуска. На гэтым можна было б ставіць кропку. Але ёсць яшчэ адна інфармацыя для роздуму. Ва ўжо былы будынак раённай міліцыі пераехала музычная школа, хоць спачатку апошняй планавалася аддаць апартаменты райкома партыі.

Як часта мы гаворым: «Усё лепшае—дзецям» і як часта аб гэтым потым забываем.

НІ ТРАКТАРОЎ, НІ КРЭСЛАЎ

Сёння на пляцоўцы збыту Мінскага трактарнага завода сабралася 3.200 некамплектных машын, якія напярэдадні сяўбы з вялікім нецярпеннем чакаюць працаўнікі вёскі.

Чаканні большасці спажыўцоў гэтага прадпрыемства, мабыць, акажуцца падманутымі, як гэта было і ў мінулым годзе. Бо тады яны не атрымалі больш за 8 тысяч машын і на 6 мільёнаў тавараў шырокага ўжытку. А з пачатку гэтага года ўжо недададзена 430 трактароў. З-за адсутнасці труб і сетак, напрыклад, у цэху тавараў народнага спажывання практычна прыпынены выраб тумбаў-ложкаў і дзіцячых крэслаў. Прыпынена таксама зборка мотаблокаў па прычыне адмовы аднаго з заводаў Літвы пастаўляць на МТЗ для міні-тэхнікі рулявыя цягі, бензабачкі, колы і падстаўкі.

Асноўная прычына гэтых і іншых збояў у выпуску прадукцыі — разрыў гаспадарчых сувязей і парушэнне дысцыпліны паставак.

Алег ПРАЦЬКО.

ЗАШМАТ ЗАХАЦЕЛІ?

МАЛАРЫТА. У суме 5 тысяч рублёў кампенсаваны страты маларытчаніну А. С. Кавальскаму — на падставе матэрыялаў па забеспячэнню правоў ахвяр палітычных рэпрэсій 1920—1950 гадоў.

А вось спадзяванні грамадзянак В. Ф. Сіжук і Н. Ф. Калошы на тое, што ім вернуць дом, адабраны ў іх бацькоў у 1940 годзе, засталіся марнымі. Паводле вынікаў праверкі афіцыяльнымі органамі, ім адмоўлена не толькі ў вяртанні дома, але і ў выплаце кампенсацыі за яго. Адмоўлена таксама і П. Т. Страйчуку, які прасіў вярнуць яму 70 тысяч рублёў у якасці кампенсацыі за знішчаную гаспадарку.

Язэп РУДЫ, БелаПАН.

І «РАЁНКІ» ДАРАЖАЮЦЬ

У ліку першых выданняў праводзіць перападпіску раённая газета «Пастаўскі край». Газета папулярная ў пастаўчан, мае найбольшы тыраж сярод раённых газет Віцебшчыны. Тым не менш з-за вялікіх фінансавых цяжкасцей калектыў быў вымушаны прапанаваць падпісчыкам дадатковую аплату ў памеры 31 рубель 20 капеек, калі яны хочуць атрымліваць газету і пасля 20 сакавіка.

Уладзімір ШЫК, «Агенцтва РІД».

НУ, ЗАЯЦ, ПАЧАКАЙ!

У рэспубліцы завершаны чарговы «перапіс» братоў нашых меншых — дзікіх жыхароў беларускага лесу.

Статыстыка апошніх гадоў сведчыць аб колькаснай стабільнасці большасці відаў.

Па-ранейшаму першынство ўтрымлівае заяц — больш 210 тысяч, на другім месцы вавёрка — 105 тысяч.

Сярод капытных болей за ўсіх дзікіх кабаноў. Іх у нашых лясах і дубровах амаль 40 тысяч. За 30 тысяч пераваліла колькасць касуль, крыху меней ласёў.

Каля адзнакі ў 30 тысяч трымаецца лісіца, бабёр.

Паспяхова прыжылася ў Беларусі на волі норка. Яе колькасць перавысіла 13 тысяч.

А вось ваўкоў няшмат — не болей дзвюх тысяч. Шкада шэрага...

Анатоль КУЛЯШОЎ.

СПРЭЧКІ ВАКОЛ ЗЯМЛІ

АСІПОВІЧЫ (**І. Сцяпура**). Не простая сітуацыя склалася ў калгасе «Авангард». Калектыў гаспадаркі вырашыў не выдзяляць зямельныя ўчасткі розным садаводчым таварыствам на на тэрыторыі калгаса. Менавіта пра гэта на сесіі райсавета заявіў старшыня калгаса Міхаіл Верабей. Сваё выступленне ён аргументаваў тым, што забіраюцца лепшыя ўчасткі з высокай бальнасцю зямлі. Многія не пагадзіліся з кіраўніком, і таму была створана незалежная дэпутацкая камісія, якая выехала на месца і агледзела ўчасткі. Камісія адзначыла, што ўчасткі гэтыя не самыя лепшыя і зямлю гараджанам даваць прыйдзецца. Давядзецца згадзіцца з рашэннем райвыканкома.

НЕ ГОРШ ЗА СТАРЫ «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»

Супрацоўнікі гарадскога крымінальнага вышуку і аператыўна-пошукавага аддзела УУС Мінгарвыканкома ў кватэры раней судзімага мінчаніна С. «накрылі» цёплую і даволі стракатую кампанію з сямі чалавек. Трое з іх — жыхары Рэспублікі Грузія, адзін прыехаў з Арменіі, яшчэ адзін — раней судзімы І. прыбыў у Мінск з г. Новачаркаска Растоўскай вобласці. Разам з імі, акрамя гаспадара, былі яшчэ двое. У кватэры канфіскавана наркатычнае рэчыва — кілаграм макавай саломкі, шпрыцы, іголкі. Падобна, ядавітае зелле аб'ядноўвае ўсе нацыі і народнасці не горш за стары «Інтэрнацыянал». Усе змешчаны на абследаванне ў спецыяльную бальніцу, вядзецца расследаванне.

БУДЗЕ, ЯК У АНГЛІІ

БРЭСТ (**Ю. Фёдарава**). Тут падрыхтаваны новы генеральны план развіцця горада на перспектыву. Адна з яго галоўных асаблівасцей у тым, што інтэнсіўна будзе развівацца індывідуальнае домабудаванне. Цяпер доля такога будаўніцтва не перавышае 10 працэнтаў. Згодна з новым генеральным планам 40 працэнтаў ад агульнай жылой забудовы прызначаны для ўзвядзення дамоў тыпу катэджаў. Такім чынам, праз некалькі гадоў ускраіны Брэста стануць нагадваць ускраіны большасці еўрапейскіх гарадоў.

Садружнасць—прыгожая мара, за якую варта змагацца

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Гэтак жа даволі своеасабліва ён пахваліў Ельцына. Краўчук сказаў, што пазіцыя Расіі яму сёння спадабалася, бо ён, нарэшце, зразумеў, што дакументаў аб правапераемнасці спадчыны СССР мы ніколі не падпішам.

Справа ў тым, што гэта пытанне было знята з абмеркавання па прапанове Ельцына, які палічыў яго недастаткова прапрацаваным, каб канчаткова падпісаць адпаведнае пагадненне ў Кіеве.

Пікіроўка, праўда ў мяккай форме, паміж расійскім і ўкраінскім лідэрамі працягвалася ўсю прэс-канферэнцыю. Краўчук заяўляе, што, калі не зменяцца адносіны да выканання рашэнняў СНД, то яе лёс прадвырашаны. Ельцын тут жа: я не падзяляю скептыцызму адносна Садружнасці. Я верыў і веру ў СНД.

Баяцца такіх, амаль процілеглых, поглядаў не варта. Наяўнасць песімістаў і аптымістаў у адной камандзе палітыкаў псіхолагі лічаць з'явай станоўчай. Яны ўплываюць адзін на аднаго, стрымліваюць ад непрадуманых дзеянняў, недальнабачных крокаў, а разам, дзякуючы пастаяннаму сутыкненню пазіцый, паступова прыходзяць да ўзаемапрымальных і правільных вывадаў. І такім чынам хутчэй набліжаюцца да пастаўленай мэты, чым аднародная каманда, напрыклад, гарачых аптымістаў.

Вось і кіраўнікі буйнейшых рэспублік СНД, здаецца, разумеюць гэта. Так, Ельцын, разважаючы над супярэчнасцямі і цяжкасцямі станаўлення СНД, зазначыў, што адначасова са стварэннем Садружнасці стваралася і дзяржаўнасць кожнай дзяржавы. Гэтыя два працэсы складана весці паралельна. Але яны ідуць. І скептыкаў, якія сцвярджаюць, што СНД патрэбна толькі для цывілізаванага распаду СССР, становіцца, на яго погляд, усё менш.

Шчырымі думкамі падзяліўся і Краўчук. Ён прызнаўся, што на ранейшых сустрэчах у вярхах СНД у Мінску, Алма-Аце, іншых месцах яго не пакідала непрыемнае пачуццё, прыроду якога ён тады не мог растлумачыць. А цяпер зразумеў: усе ўдзельнікі сустрэч так ці іначай скардзіліся на Расію, маўляў, яна сябе не так паводзіць. «Расія паводзіць сябе так, як яна паводзіць, і інакш паводзіць сябе не будзе. На паводзіны Расіі ўплываюць аб'ектыўныя абставіны. Таму і Украіна будзе паводзіць сябе так, як дыктуюць ёй аб'ектыўныя абставіны. І нам не трэба скардзіцца адзін на аднаго. Мы кіруемся інтарэсамі ўласнага народа і не ўступім, калі гэтага вымагаюць яго інтарэсы», — сказаў Леанід Макаравіч.

Час пакажа, безумоўна, хто і як з лідэраў рэспублік СНД трактуе вельмі шырокае паняцце «інтарэсы народа». І ці апраўдаецца прагноз многіх нашых і замежных палітолагаў на далейшае пагаршэнне адносін паміж Расіяй і Украінай. У Кіеве мы ўбачылі, што там ёсць сілы, якія робяць на гэта стаўку. Менавіта яны ў дзень нарады на плошчы перад памяцезным будынкам былога гаркома партыі арганізавалі нешматлікую, але вельмі крыклівую дэманстрацыю. Каля тысячы чалавек без стомы гарланілі: «Украіна — геть з СНД»! Дэманстранты трымалі плакаты з абразлівымі для расіян лозунгамі і заклікамі. Напрыклад, «Масказаўры, рукі прэч ад Украіны», «Рускі мядзведзь здольны на ўсё», «Пане Краўчук, Садружнасці нельга давяраць», «СНД — ярмо для Украіны», «Маршал Шапашнікаў — марш з Украіны», «Барыс, ты нас не дуры, а рукі ад Украіны ўбяры».

Дэманстрантаў, як нам здалося, магло быць у некалькі разоў больш, але подступы да месца нарады ахоўвалі вялікія сілы міліцыі і службы бяспекі. Хочацца спадзявацца, што інтарэсы не гэтай часткі народа, якую пусцілі на плошчу, будзе адстойваць прэзідэнт Л. Краўчук.

Інтарэсы сваіх народаў імкнуліся максімальна рэалізаваць прадстаўнікі, як гэта ні дзіўна гучыць, ваюючых і канфліктуючых паміж сабой дзяржаў СНД. Перагаворы вяліся за зачыненымі дзвярамі, і сотні журналістаў былі рады ўсякай інфармацыі. Гэту акалічнасць выкарыстоўвалі па чарзе ўсе, каму трэба было данесці да грамадскасці пэўны пункт погляду. Азербайджанцы арганізавалі раздачу друкаваных матэрыялаў аб падзеях у Нагорным Карабаху, у тым ліку і аператыўна выдадзены фотаальбом «Хаджалы. Дзень апошні» з жудаснымі здымкамі закатаваных і забітых армянскімі баевікамі людзей.

Армяне тым часам правялі імправізаваную прэс-канферэнцыю, на якой пераконвалі ў развязванні несправядлівай вайны з боку Азербайджана. Потым сваю прэс-канферэнцыю, падмацаваную друкаванай прапагандысцкай літаратурай, правялі малдаване. Рэгулярна на вочы журналістаў трапляўся прэс-сакратар Н. Назарбаева і інфармаваў аб прапановах, захадах Казахстана на нарадзе, аб тым, з чым яго рэспубліка згодна, што адмаўляе, а над чым задумалася.

Увагу сусветнай пішучай і здымаючай прэсы прыцягнуў «выхад у людзі» міністра абароны Украіны К. Марозава. Генерал дакладна і лаканічна выклаў пазіцыю па аб'яднаных узброеных сілах і з пачуццём выкананага абавязку вярнуўся ў залу нарады. Крыху раней чыясьці клапатлівая рука паклала на маё крэсла заяву прэм'ер-міністра В. Фокіна аб пазіцыі Украіны па пытаннях уплаты знешняй пазыкі СССР.

Аб'ектыўную і непрадузятую інфармацыю карэспандэнтам пастаўляў, бадай, толькі І. Пашкевіч, прэс-сакратар рабочай групы СНД. Дарэчы, наш зямляк з Мінска. Ён рэгулярна спускаўся ўніз і падрабязна, наколькі гэта было магчыма, інфармаваў журналістаў. Хоць нярэдка яго інфармацыя наводзіла на сумны роздум. Так, ён у 15.00 паведаміў, што прапрацавана 17 пытанняў парадку дня, але дасягнута дамоўленасць падпісаць усяго два-тры пагадненні.

Такім вось чынам даносіліся да нас водгукі праходзіўшых «наверсе» сутычак інтарэсаў, амбіцый, непаразуменняў. Нездарма ж потым Б. Ельцын адзначыў выдатную работу старшыні нарады І. Карымава, аб скальны характар якога, паводле слоў Барыса Мікалаевіча, разбіваліся хвалі эмоцый.

Што і казаць, дзіўныя пакуль што адносіны даводзіцца назіраць паміж краінамі-сябрамі. У Кіеве супярэчлівая наша Садружнасць у чарговы раз пакутліва шукала выйсце на шляху ўзаемаразумення і цывілізаванага супрацоўніцтва. І не знайшла. Пералому не адбылося. І ўсё ж СНД здолела захаваць сябе як міждзяржаўная структура і крыху рушыць наперад да агульнай мары.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.
г. Кіеў.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ●

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ

«НЯМЕЦКАЯ ХВАЛЯ»

* Насельніцтва Татарстана выказалася за незалежнасць ад Расіі. Звыш 61 працэнта выбаршчыкаў на рэферэндуме, які адбыўся ў суботу, прагаласавала за незалежнасць, 37 працэнтаў — супраць. Урад Расіі, ахарактарызаваўшы гэты рэферэндум як не маючы сілу, папярэдзіў аб магчымых беспарадках у Татарстане. Насельніцтва там складаецца напалавіну з рускіх, напалавіну з татар-мусульман.

*** Прэзідэнт Арменіі Лявон Тэр-Петрасян пракансультаваўся па тэлефоне з прэзідэнтам ЗША Джорджам Бушам адносна канфлікта з-за Нагорнага Карабаха. Міністры замежных спраў Арменіі і ЗША маюць намер прадоўжыць дыскусію на канферэнцыі-нарадзе па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе, якая пачалася 24 сакавіка ў Хельсінкі. Прэзідэнт Арменіі вітаў прапанову СНД накіраваць у Нагорны Карабах групу назіральнікаў.**

* Пасля беспаспяховага завяршэння сустрэчы ў вярхах кіраўнікоў СНД у Кіеве Расія і Казахстан маюць намер пашырыць свае двухбаковыя адносіны. Прэзідэнт Расіі Барыс Ельцын і яго калега з Казахстана Нурсултан Назарбаеў на сустрэчы ў Маскве пацвердзілі сваю вернасць прынцыпам СНД і маюць намер давесці да канца радыкальныя эканамічныя рэформы. Абодва прэзідэнты склікалі на панядзелак канферэнцыю ў казахскім горадзе Уральску для абмеркавання неадкладных праблем супрацоўніцтва ў палітычнай, эканамічнай і ваеннай галінах.

*** У Албаніі пачаліся новыя выбары ў парламент. Згодна апытання грамадскай думкі, больш палавіны з 2 мільёнаў 200 тысяч выбаршчыкаў у выніку катастрафічнага эканамічнага становішча выступаюць за апазіцыйную дэмакратычную партыю. Кіруючая цяпер партыя сацыялістаў — былых камуністаў — у адпаведнасці з апытаннем павінна атрымаць 27 працэнтаў галасоў выбаршчыкаў. Ход выбараў кантралюецца замежнымі назіральнікамі, у тым ліку — дэлегацыяй Еўрапейскага савета.**

* Канцлер ФРГ Гельмут Коль і прэзідэнт ЗША Джордж Буш пасля сустрэчы ў Кэмп-Дэвідзе запэўнілі, што адзінства ў спрэчцы паміж краінамі па пытаннях гандлю неўзабаве будзе дасягнута. Спрэчкі аб тарыфах у гандлі цягнуцца паміж імі ўжо больш года.

*** Група інспектараў ААН правярае паведамленне Ірака, у адпаведнасці з якім ён ліквідаваў некалькі соцень адзінак зброі масавага знішчэння. Прадстаўнікі ААН і ЗША сумняваюцца ў дакладнасці гэтых звестак.**

РАДЫЁ КАНАДЫ

* Чылі заклікала былога кіраўніка ГДР Эрыха Хонекера добраахвотна пакінуць памяшканне чылійскага пасольства ў Маскве. Як заявіў міністр замежных спраў Чылі Энрыке Чыма, яго ўрад усё яшчэ імкнецца вырашыць пытанне шляхам перагавораў. Пажаданы гарантыі, якія забяспечылі б 79-гадоваму Хонекеру гэты крок. Няма ніякага сумнення ў справядлівасці судовага працэсу ў Германіі, сказаў Чыма. Як вядома, на Хонекера выдадзены ордэр на арышт за тое, што ён даваў загад страляць ва ўцекачоў на ўнутрыгерманскай граніцы.

*** Аргенцінская паліцыя ў сувязі з тэрарыстычным нападзеннем на ізраільскае пасольства затрымала чатырох чалавек. Афіцыйных паведамленняў аб іх асобах няма. Як стала вядома з неафіцыйных крыніц, арыштаваныя — арабы. У выніку нападзення на пасольства Ізраіля ў Буэнас-Айрэсе загінулі 29 чалавек, з іх 8— ізраільскіх грамадзян. Адказнасць за гэту тэрарыстычную акцыю ўзяла на сябе праіранская падпольная арганізацыя «Ісламская свяшчэнная вайна».**

«БІ-БІ-СІ»

* Старшыня Вярхоўнага Савета Літвы Вітаўтас Ландсбергіс заявіў, што прысутнасць на тэрыторыі дзяржавы войск былога СССР наносіць Літве эканамічныя страты. У інтэрв'ю Бі-Бі-Сі Ландсбергіс сцвярджае, што прысутнасць у Літве каля 60 тысяч ваеннаслужачых СНД палохае патэнцыяльных заходніх інвестараў. Па яго словах вывад войск смехатворна малы і павольны.

*** Прадстаўнікі ААН у Афганістане заяўляюць, што яны не ў стане даставіць харчовую дапамогу тысячам людзей з-за таго, што на дарогах, якія вядуць з былога СССР у Кабул, ідуць баі. Былы кароль Афганістана Мухамед Захір Шах выказаў падтрымку плана ААН аб правядзенні міжнароднай канферэнцыі аб будучыні краіны. Генеральны сакратар ААН Бутрас Галі сказаў, што такую канферэнцыю можна будзе склікаць у канцы красавіка ў Вене ці Жэневе.**

* Група ваенных амерыканскіх экспертаў прыбыла ў Ізраіль для праверкі меркаванняў аб тым, што ізраільцяне прадавалі тэхналагічную інфармацыю аб супрацьпаветраных ракетных комплексах «Пэтрыот» амерыканскай вытворчасці Кітаю. Ізраіль адмаўляе гэты факт.

РАДЫЁ «СВАБОДА»

*** У Арменіі адбылася цырымонія ўрачыстай прысягі навабранцаў у рады нацыянальнай арміі. У мінулым месяцы міністэрства абароны Арменіі звярнулася з заклікам да ўсіх ваеннаслужачых-армян вярнуцца на бацькаўшчыну і прыняць удзел у фарміраванні нацыянальных ваенных структур.**

* Кіраўніцтва руху немцаў былога СССР заявіла, што нежаданне расійскіх улад аднавіць ліквідаваную сталінскім рэжымам Нямецкую рэспубліку не пакідае ім іншага выйсця, як эміграцыя. Два мільёны немцаў былога Саюза маюць намер эмігрыраваць.

*** Міністр замежных спраў Эстоніі Ленарт Мэры лічыць, што размешчаныя ў Прыбалтыцы былыя савецкія салдаты працягваюць уяўляць сабой небяспеку. Ён па-ранейшаму разглядае гэтых каля 130 тысяч салдат у якасці акупацыйнай сілы, што нелегальна знаходзіцца ў Прыбалтыцы. НАТО, заявіў Мэры, павінна аказаць націск на ўрад Расіі з тым, каб ён паскорыў вывад сваіх сіл з Прыбалтыкі.**

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ●

ДЫПЛАМАТЫЧНЫ ПРАРЫЎ БЕЛАРУСІ

Да вынікаў візіту міністра замежных спраў рэспублікі ў ЗША

З 17 па 23 сакавіка гэтага года адбыўся рабочы візіт міністра замежных спраў Рэспублікі Беларусь П. Краўчанкі ў ЗША.

Міністр быў прыняты ў Белым доме прэзідэнтам ЗША Дж. Бушам. У гутарцы былі закрануты пытанні афармлення міждзяржаўных адносін паміж Беларуссю і ЗША, падрыхтоўкі візіту кіраўніцтва Беларусі ў ЗША, прадастаўлення рэспубліцы рэжыму найбольшага спрыяння і іншыя. Прэзідэнту ЗША было перададзена пісьмо Старшыні Савета Міністраў Беларусі В. Кебіча, у якім, на падставе міжнародных абавязацельстваў Рэспублікі Беларусь, яе Закона аб грамадзянстве і праекта Канстытуцыі зроблены запэўніванні аб павазе правоў чалавека пакідаць краіну і вяртацца ў яе.

Дж. Буш у час гутаркі падкрэсліў, што ў ЗША ведаюць і цэняць Беларусь як дзяржаву з 46-гадовым стажам у ААН, адну з заснавальніц гэтай важнейшай міжнароднай арганізацыі.

Адбылася чарговая сустрэча П. Краўчанкі з дзяржаўным сакратаром ЗША Дж. Бейкерам. Ёй былі ўласцівыя ўзаемная канструктыўнасць і дружалюбны характар, зацікаўленасць, якія, дарэчы, сталі ўжо традыцыйнай рысай беларуска-амерыканскіх сустрэч. Сведчаннем новага ўзроўню гэтых адносін стала ўручэнне дзяржаўнаму сакратару ноты аб назначэнні ўпершыню часовага паверанага ў справах Рэспублікі Беларусь у ЗША. Дзяржсакратару быў прадстаўлены ў гэтай якасці С. Мартынаў, 39-гадовы беларускі прафесіянальны дыпламат, які раней працаваў намеснікам пастаяннага прадстаўніка Рэспублікі Беларусь пры ААН.

Міністр і дзяржсакратар прынцыпова ўзгаднілі неабходныя крокі па прадастаўленню Беларусі рэжыму найбольшага спрыяння, ратыфікацыі ў гэтых мэтах адпаведнага беларуска-амерыканскага гандлёвага пагаднення, а таксама меры рэалізацыі прынцыпу ўзаемнасці ў пытаннях заснавання пасольстваў у Мінску і Вашынгтоне і свабоднага руху дыпламатаў абедзвюх дзяржаў па краіне знаходжання.

Была прадметна разгледжана пастаўленая П. Краўчанкам праблема атрымання Беларуссю адпаведнай долі сродкаў, асігнаваных кангрэсам ЗША з бюджэту Пентагона на садзейнічанне ажыццяўленню працэдур ядзернага раззбраення.

Падрабязнаму аналізу ваенна-стратэгічных аспектаў была прысвечана яшчэ адна сустрэча ў Белым доме —на гэты раз у Савеце нацыянальнай бяспекі ЗША — з адміралам Хаўвам, старэйшай службовай асобай Савета на гэты момант, і спецыяльным памочнікам прэзідэнта па справах СНД Э. Х'юітам.

Сустрэчы са старшынёй сенацкага камітэта па справах узброеных сіл С. Нанам, старшынёй сенацкага камітэта па замежных справах К. Пелам, уплывовымі сенатарамі Р. Лугарам, Дж. Уорнерам, Дж. Бінгаменам і іншымі вызначаліся зацікаўленым абмеркаваннем ходу і перспектыў вываду з беларускай тэрыторыі тактычнай і стратэгічнай ядзернай зброі, скарачэння звычайных узбраенняў, аптымальных варыянтаў працэдур ратыфікацыі дагавора СССР—ЗША аб абмежаванні стратэгічных наступальных узбраенняў.

На ўсіх сустрэчах прадметна абмяркоўваліся праблемы гуманітарнай і іншай дапамогі ЗША Беларусі, асабліва на чарнобыльскім напрамку. Дж. Бейкеру і іншым афіцыяльным асобам была выказана падзяка за дапамогу. Ішла таксама гаворка аб паскарэнні яе прадастаўлення і павелічэнні маштабаў.

Важным элементам нью-йоркскай часткі візіту стала сустрэча міністра замежных спраў Беларусі з новым генеральным сакратаром ААН Б. Галі. Адбылася дружалюбная гутарка па шырокаму колу праблем. Асаблівая ўвага была ўдзелена неабходнасці забеспячэння далейшага разгортвання ў сістэме ААН міжнароднай праграмы дапамогі па Чарнобылю і стварэння ў гэтых мэтах спецыяльнага сакратарыята, а таксама пытанням пераходу Беларусі ў якасць дзяржавы-рэцыпіента. Б. Галі запрошаны наведаць Рэспубліку Беларусь у зручны для яго час.

Міністр сустрэўся таксама з выканаўчым дырэктарам Дзіцячага фонду (ЮНІСЕФ) Дж. Грантам і абмеркаваў з ім, на падставе вынікаў нядаўняй місіі ЮНІСЕФ у Беларусі, перспектывы дапамогі гэтай арганізацыі маці і дзецям Чарнобыля.

У Савеце міжнародных адносін, уплывовай няўрадавай арганізацыі, якая аб'ядноўвае буйнейшыя ў ЗША фігуры бізнесу, істэблішменту і інтэлектуальнай эліты, адбылося выступленне П. Краўчанкі аб перспектывах Садружнасці і патэнцыяле беларуска-амерыканскіх сувязей.

Кантакты, накіраваныя на развіццё сувязей з суайчыннікамі за мяжой, былі неад'емнай часткай візіту. Іх кульмінацыяй стала сустрэча П. Краўчанкі з найбольш вядомымі прадстаўнікамі беларускай дыяспары з розных гарадоў ЗША і Канады, што адбылася ў Нью-Йорку. Зацікаўлена абмяркоўваліся шляхі актывізацыі дапамогі Радзіме, аднаўлення ў шэрагу выпадкаў разарваных з ёю сувязей, правядзення ў Мінску першага сусветнага з'езда беларускай дыяспары.

Адбылася гутарка міністра з Дж. Сарасам, прэзідэнтам Фонду Сараса — арганізацыі, сусветна вядомай сваёй шматгадовай і маштабнай дзейнасцю ў галіне культурнага і палітычнага супрацоўніцтва, накіраванага на ўзаемнае пераадольванне скажоных стэрэатыпаў і збліжэнне Усходняй Еўропы і Захаду. Дасягнута дамоўленасць аб адкрыцці прадстаўніцтва Фонду ў Мінску.

Былі зроблены захады па развіццю супрацоўніцтва з юрыдычнай фірмай «Пол, Вейс, Рыфкінд, Вартон і Гэрысан» — адной з найбольш аўтарытэтных і ўплывовых юрыдычных фірм ЗША з аддзяленнямі ў Парыжы, Лондане, Токіо, Пекіне. На аснове пагаднення Міністэрства замежных спраў РБ з гэтай фірмай П. Краўчанка падпісаў з кіраўніком фірмы, вядомым амерыканскім юрыстам і палітыкам, былым саветнікам прэзідэнта Дж. Кенэдзі, Т. Сорэнсенам кантракт на правядзенне экспертызы прадстаўленага на абмеркаванне ў парламенце Беларусі «Часовага палажэння аб свабоднай эканамічнай зоне ў раёне г. Брэста».

У ходзе сустрэчы з П. Морам, кіраўніком вядомай амерыканскай дабрачыннай арганізацыі «Сіціхоуп», якая заваявала сімпатыі многіх у Беларусі, былі разгледжаны канкрэтныя пытанні, звязаныя з дастаўкай медпрэпаратаў у рэспубліку. П. Краўчанка сардэчна падзякаваў ад імя ўрада гэтаму аўтарытэтнаму рэлігійнаму дзеячу ЗША за канкрэтную дапамогу ў дастаўцы анкалагічных прэпаратаў у найбольш пацярпеўшыя раёны Беларусі.

На сустрэчы з Д. Кэрнсам, выкладчыкам школы г. Рамапа (штат Нью-Йорк), якая аказвае маштабную дапамогу медпрэпаратамі ахвярам Чарнобыля ў Беларусі, міністр цёпла падзякаваў яму і іншым выкладчыкам і вучням школы за іх высакародныя справы і ўручыў у сувязі з 50-годдзем з дня нараджэння Д. Кэрнса памятныя знакі ўвагі.

ЖАДАННЕ ЎЗНІКЛА. МАЎЧЫЦЬ ІНІЦЫЯТЫВА

БРЭСТ (**Т. Гусева**). У горадзе пачынаецца рэгістрацыя новага сумеснага прадпрыемства. Пражская фірма «Кар-комплекс» праявіла жаданне пачаць пастаўку ў Брэст новых і не вельмі новых аўтамабіляў, а таксама модуляў па выпечцы хлебабулачных вырабаў і розных сартоў він за рублі.

Праблема ўзнікла з самім працэсам рэгістрацыі СП. Падобныя фармальнасці ў Празе займаюць каля двух дзён, у нас жа гэта цягнецца ўжо паўгода.

АХОЎНАЕ ЎСТРОЙСТВА ВЫРАТАВАЛА ЭЛЕКТРОНШЧЫКАЎ АД БЕСПРАЦОЎЯ

ОРША (**Я. Бражыцкі**). На 200 станкоў ад фактычнага ўзроўню мінулага года скарачаецца сёлета аб'ём вытворчасці на аршанскім станкабудаўнічым заводзе «Чырвоны барацьбіт». Стварылася пагроза скарачэння высокакваліфікаваных рабочых. Каб не дапусціць гэтага, на заводзе вырашылі стварыць яшчэ адзін участак па выпуску тавараў народнага спажывання.

Працуюць на ўчастку электроншчыкі, якія папалі пад скарачэнне. І выпускаюць яны прадукцыю, што карыстаецца добрым попытам у спажыўцоў. Гэта — ахоўнае ўстройства для аўтамабіляў. У хуткім часе асартымент вырабаў пашырыцца. Тут пачнуць выпускаць ахоўную тэхніку не толькі для аўтамабіляў, але і для кватэр, гаражоў.

РАССВЕТАЎСКІЯ АКЦЫЯНЕРЫ

КІРАЎСК. Нядаўна ў калгасе «Рассвет» імя К. П. Арлоўскага падведзены першыя вынікі дзейнасці акцыянернага таварыства.

Мінуў год, як на агульным сходзе калгаснікаў была прынята прапанова праўлення калгаса і яго старшыні Васіля Канстанцінавіча Старавойтава аб частковай прыватызацыі падсобных цэхаў і прадпрыемстваў гаспадаркі. Уладальнікамі акцый сталі многія рассветаўцы.

Эксперымент поўнасцю сябе апраўдаў: павысілася прадукцыйнасць працы, павялічыліся і заробкі. Акцыянеры атрымалі першыя дывідэнды — у акцыях, грашамі.

Анатоль КУЛЯШОЎ.

Пастанова Цэнтральнай Камісіі па рэферэндуму Рэспублікі Беларусь

Аб растлумачэнні пытанняў, якія ўзніклі пры прымяненні артыкула 11 Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь»

У сувязі з узнікшымі пытаннямі па прымяненню артыкула 11 Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» на падставе пункта 1 артыкула 17 гэтага Закона Цэнтральная Камісія па рэферэндуму Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

З мэтай аднастайнага прымянення артыкула 11 Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» растлумачыць, што:

1. Пячаткай выканаўчага і распарадчага органа гарадскога, раённага ў горадзе, пасялковага, сельскага Савета народных дэпутатаў на падпісным лісце засведчваецца ў адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 11 Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» завяраючы подпіс старшыні ініцыятыўнай групы, а не факсіміле яго подпісу.

2. Закону «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» не супярэчыць раздзельнае засведчванне подпісаў старшыні і члена ініцыятыўнай групы з адпаведным запісам аб гэтым у падпісным лісце.

3. Завяраючыя подпісы старшыні і члена ініцыятыўнай групы ў адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 11 Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» засведчваюцца пячаткай выканаўчага і распарадчага органа гарадскога, раённага ў горадзе, пасялковага, сельскага Савета народных дэпутатаў. Гэтымі органамі з'яўляюцца выканкомы вышэйназваных Саветаў народных дэпутатаў, якія засведчваюць названыя подпісы сваёй гербавай пячаткай. У тых Саветах, дзе выканкомы не ўтвораны, функцыі выканаўчага і распарадчага органа выконвае старшыня адпаведнага Савета. Пячатка агульнага аддзела ці іншых органаў выканкома не з'яўляецца пячаткай выканаўчага і распарадчага органа.

4. Зыходзячы з патрабаванняў частак першай і трэцяй артыкула 11 Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» збор подпісаў грамадзян на падпісных лістах рэферэндуму павінен ажыццяўляцца толькі членамі ініцыятыўнай групы рэферэндуму пры наяўнасці ў кожным падпісным лісце прозвішча, імя і імя па бацьку члена ініцыятыўнай групы, які ажыццяўляе збор подпісаў. Прадстаўляць падпісныя лісты ў выканаўчы і распарадчы орган мясцовага Савета народных дэпутатаў для засведчвання пячаткай павінен член ініцыятыўнай групы, які ажыццяўляў збор подпісаў. Гэта звязана з тым, што пры засведчванні падпіснога ліста пячаткай могуць узнікнуць пытанні, адказ на якія можа даць толькі той, хто збіраў подпісы.

5. Права выканаўчага і распарадчага органа мясцовага Савета народных дэпутатаў на праверку пры неабходнасці подпісаў грамадзян на падпісных лістах прадугледжана часткай чацвёртай артыкула 11 Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь». Без падпісных лістоў выканаўчыя і распарадчыя органы мясцовых Саветаў народных дэпутатаў не могуць ажыццявіць гэтага свайго права. Калі член ініцыятыўнай групы адмаўляецца даць падпісныя лісты выканаўчаму і распарадчаму органу для праверкі, праверка дакладнасці запісаў у падпісным лісце ажыццяўляецца прадстаўніком выканаўчага і распарадчага органа з удзелам члена ініцыятыўнай групы.

6. Наяўнасць у падпісным лісце подпісаў грамадзян, якія пражываюць у іншым раёне, горадзе, раёне ў горадзе, не супярэчыць патрабаванням артыкула 11 Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь». Але ў адпаведнасці з часткай чацвёртай гэтага артыкула выканаўчы і распарадчы орган мясцовага Савета народных дэпутатаў можа пры неабходнасці праверыць праўдзівасць подпісаў грамадзян на падпісных лістах. Гэта можа быць зроблена шляхам асабістай гутаркі, запытаў па месцы яго жыхарства і г. д.

Старшыня Цэнтральнай Камісіі па рэферэндуму Рэспублікі Беларусь А. АБРАМОВІЧ.

Сакратар Цэнтральнай Камісіі па рэферэндуму Рэспублікі Беларусь І. ЛІХАЧ.

20 сакавіка 1992 г.

ЭКАЛОГІЯ ДУШЫ ПА «ЧАЙ-Фу»

Адпаведна з рамантычнай легендай у рок-н-рольнай прэсе, назва «Чай-Ф» была прыдумана ўдзельнікамі групы ў працэсе празмернага ўжывання моцнага і гарачага чаю і атрымання пры гэтым вышэйшай ступені кайфу.

Упершыню «Чай-Ф» падаў голас у 1984 годзе, хоць яго галоўная творчая сіла — дуэт гітарыстаў Уладзіміра Шахрына і Уладзіміра Бегунова — афармілася пяцігодкай раней, калі два Валодзі пачалі іграць на школьных вечарах англамоўны рэпертуар. Потым іх група распалася — хлопцы служылі ў арміі, выхоўвалі дзяцей, працавалі: Бегуноў ахоўваў грамадскі парадак, а Шахрын будаваў славуты свярдлоўскі МЖК. У 1984 годзе колькасць напісаных Шахрыным «для сябе» песень перайшла ў новую якасць, і з'явілася жаданне рэалізаваць іх на сцэне.

Асаблівай заслугай Шахрына лічыцца распачаты па яго ініцыятыве ў 1989 г. экалагічны рух «Рок Чыстай Вады», які аб'яднаў рок-музыкантаў Урала, Паволжа, Санкт-Пецярбурга і Беларусі. Дарэчы, пра гэта і пагаворым.

— Валодзя, напэўна, усе памятаюць вялікія акцыі ў ахову Байкала, Паволжа, мінулагодняе турнэ па Беларусі. У рэшце рэшт, што гэта: даніна модзе альбо ўсё ж крык душы?

— Мне неяк заўсёды падабалася іграць дабрачынныя канцэрты, дапамагаць тым, хто не можа дапамагчы сабе сам. Але я ніколі не здымаю шапку перад тым, хто ў стане выжыць без пабочнай дапамогі. Нам час ад часу прапануюць: давайце, маўляў, адыграем канцэрт на карысць шахцёраў. Але потым думаеш: да д'ябла, яны ж здаровыя мужыкі, няўжо не абароняць сябе самі? А тут, зусім блізка,— пенсіянеры, якія ўжо нікому не патрэбны, дзеці, што свецяцца ад радыяцыі, прырода, якая нічога не можа супраць таго, што мы з ёю робім. Можа, настаў час зрабіць крок насустрач менавіта да іх?

— «Року Чыстай Вады» спаўняецца тры гады. Удалося рэалізаваць першапачатковыя планы?

— Не, вядома. Я думаю, яшчэ гадоў 20 трэба папрацаваць, і то наўрад ці ўсё паспееш. Чым больш ажыццяўляеш сваіх ідэй, тым з большымі абаротамі пачынае працаваць фантазія, хочацца зрабіць яшчэ і яшчэ. І пачынаеш сумнявацца: можа гэта не так, можа не тое... Напэўна, удалося ажыццявіць толькі саму ідэю. А ўсё астатняе трансфармуецца з кожным днём, з кожным канцэртам.

— Ідэя цудоўная, але з другога боку — не надта стратна выступаць бясплатна?

— З фінансавага пункту погляду — так. Але затое я ведаю, што буду чысты перад тымі, хто засумняваецца: наколькі гэта не прафанацыя, наколькі гэта на самай справе?

Напрыклад, я ведаю, што ў красавіку ў Мінску адбудуцца другія па ліку канцэрты «Музыканты свету — дзецям Чарнобыля». Мяркуючы па мінулагодніх, нейкіх пазітыўных вынікаў чакаць цяжка. Так, прыедуць «зоркі», якія дадуць вялікія грошы. Яны адыграюць — і ўсё, пра іх забудуцца. «Рок Чыстай Вады» робіць, я лічу, крыху больш, хоць у нас няма ні тых сродкаў, ні таго размаху. Мы ездзім у тыя гарады, якія непасрэдна маюць патрэбу ў дапамозе, туды, куды музыканты наогул ніколі не ездзілі і наўрад ці паехалі б нават за вялікія грошы. Мы ж накіроўваемся ў небяспечныя раёны з чыстымі пачуццямі і адкрытымі сэрцамі. Там музыканты сапраўды іграюць бясплатна. І мне вельмі прыемна, што яшчэ ёсць хлопцы, здольныя адгукнуцца на дабрачыннасць.

— Вы даволі доўга «гасцілі» ў чарнобыльскай зоне. Што ўразіла ў паездках па Беларусі?

— Мяне ў немалой ступені здзівіў той факт, што ў адносна цёплым раёне (скажам, у вас значна цяплей, чым у маім родным Екацярынбургу) жывуць «замарожаныя» людзі. Ва ўсіх нейкая апатыя, усё робіцца без ахвоты, і такое адчуванне, што, сапраўды, людзі знаходзяцца на мяжы замярзання. А то, хто яго ведае, можа разамлелі ад цяпла?

А што яшчэ ўразіла? Ды тое, у чым пераконваешся кожны раз і паўсюдна: усе мы знаходзімся ў адной і той жа клааццы і дыхаем адным і тым жа дзярмом. Бо каля кожнага горада ёсць нейкая пачвара,— не абавязкова атамная станцыя,— якая капітальна нам псуе жыццё. Я гавару менавіта аб экалогіі, таму што мне гэта бліжэй. Але падобных падарункаў у нас — куды ні глянь. Так і атрымліваецца: як гадзіць — дык дома, а як канчатковы вынік — дык абавязкова за кардон. Парадокс!

— Валодзя, і ўсё ж з вышыні трохгадовай дзейнасці, ці не здаецца, што сродкаў на ўсе акцыі затрачваецца больш, чым атрымліваецца аддачы?

— Мы ніколі не ставілі сваёй мэтай толькі збор грошай. У такім разе можна было б наогул не праводзіць акцый, а проста звярнуцца да спонсараў, маўляў, такія вось музыканты просяць 200, 300, 500 тысяч на ахову прыроды. І ўсё! Але павінна быць і пэўная маральная канцэпцыя.

Я поўнасцю ўпэўнены, што нашы бацькі і мы яшчэ ў большай ступені — экалагічныя і маральныя вырадкі. Мы, наша пакаленне, яшчэ шмат будзем гадзіць. Але добра ўжо тое, што мы бачым сваё дзікунства. І таму я, напрыклад, разумею, што мне трэба паспрабаваць нешта зрабіць для аздараўлення хоць бы наступнага пакалення — маіх дзяцей. І тады можна будзе спадзявацца, што ўжо дзеці маіх дзяцей будуць на больш высокім узроўні экалагічнага разумення і проста не дазволяць рабіць з прыродай таго, што робім з ёю мы. Для Зямлі, для Сусвету два пакаленні — нейкіх 50 гадоў — гэта дробязь, але перарабляць нас — пустая справа. Мы павінны размарозіць сваіх дзяцей, зняць з іх панцыр абыякавасці, каб ім падабалася быць разам, каб яны проста любілі адзін аднаго. Можа некалькі сумбурна, але гэта маё меркаванне.

— Здаецца, усё ясна. Напэўна, не трэба пытацца, ці будуць у будучым дабрачынныя канцэрты. Цікавіць, ці абавязкова яны будуць экалагічнымі?

— Хутчэй за ўсё так. Але для нас экалогія не заканчваецца чыстай вадой і празрыстым небам. Для нас гэта не столькі чысціня атмасферы, колькі экалогія чалавечай душы. Чыстая душа не здольная на брыдкасць.

— Дзякуй і поспехаў табе.

Духоўна лячыліся Ігар КАРНЕЙ і Станіслаў СУЛКОЎСКІ.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

24 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. Праграма перадач.
8.45. «Сустрэчы на арэне». Фільм-канцэрт.
9.25. «Вандроўны аўтобус». Мастацкі фільм.
16.30. Фільм — дзецям. «Куды дасканча ранняя пташка».
17.50. «Мудрасць беднай дзяўчыны». Мультфільм.
18.00. Дак. фільмы.
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны (Віцебск).
19.35. Наш каментарый. «Пра карміла і кармушку».
19.40. Эканамічная хваля. Работнікі дзяржаўных прадпрыемстваў і прыватнага бізнесу: сапернікі ці партнёры? Прамая лінія. У перапынку (20.25) — Калыханка.
21.00. Тэлебіржа.
21.15. Адкрыты чэмпіянат Мінска па атлетызму.
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
23.30. НІКа.

І канал. Астанкіна.

5.00. Раніца.
7.35. Канцэрт ансамбля песні і танца «Марый Эл».
8.15. «Чароўная палачка». Мультфільм.
8.30. «Як Іванка-дурненькі за цудам хадзіў». Казка.
10.00. Навукова - папулярны фільм «Ахвяраприншэнне».
10.30. Футбольны агляд.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.25. Рытмічная гімнастыка.
11.55. Канцэрт з твораў Ф. Шапэна.
12.45. Мультфільмы «Малыш і Карлсан», «Карлсан вярнуўся».
13.25. Блакнот.
13.30. «Вам гэта трэба?»
13.45. Гандлёвы рад.
14.00. Навіны.
14.20. «Спартыўныя куміры нашай маладосці». Я. Грышын.
14.45. «Побач з вамі». Мастацкі фільм.
15.55. «Мы малюем». Мультфільм.
16.05. Дзіцячы музычны клуб.
16.45. Разам з чэмпіёнамі.
17.00. Навіны.
17.25. «Як мышаня лятучым стаў». Мультфільм.
17.35. «Ілья Сяльвінскі. На заранку сацрэалізму». Фільм 1-ы.
18.15. Хакей. Чэмпіянат СНД. Паўфінал.
20.00. Навіны.
20.40. Мастацкі фільм «Вежа з чорнага дрэва» (Вялікабрытанія).
22.00. Тэма.
22.45. «Канцэрт». Мультфільм для дарослых.
23.00. Навіны.
23.20. Музычны прагноз.
23.40. Футбол. На шляху да Уэмблі.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Французская мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Дамашні клуб».
8.05. Французская мова. 2-гі год навучання.
8.35. Дзіцячая гадзіна (з урокам нямецкай мовы).
9.35. Пятае кола.
11.20. «Кашчэй Бессмяротны». Мастацкі фільм.
12.40. «Міцінскі варыянт».
13.00. Весткі.
13.05. «Чараўнік Ізумруднага горада». 3-я, 4-я серыі.
15.40. Прастора плюс.
16.10. «Першы конкурс аперэты і мюзікла».
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Хрысціянская праграма. «Жыла-была Гіта».
17.30. Вольны час. «Пад знакам рыбы».
17.45. Парламенцкі веснік.
18.00. «Нетрадыцыйная медыцына». У перадачы прымае ўдзел А. Чумак.
18.40. Прыватызацыя па-расійску.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Грамадская думка. «Бацькі і дзеці».
19.45. Аўта-шоу.
20.15. «Лін Кэры — адна з соцень». Фільм-канцэрт.
20.35. «Люстэркі».
21.05. «Фатаграфія на памяць». Монаспектакль Я. Шыфрына.
22.00. Весткі.
22.25. Экс-прэзідэнт у Германіі. Аб паездцы М. С. Гарбачова.
22.35. «Уікэнд у Сінгапуры». Дак. фільм.
22.55. «Тайм-брэйк». Тэнісны агляд. Вядучая В. Корбут.
23.25. Музычная праграма.

25 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. Праграма перадач.
8.45. «Сашка». Мастацкі фільм.
16.30. Фільм — дзецям. «Ліловы шар».
17.45. «Радасць роднай песні». Абрад «Каляды».
18.00. Дак. фільмы «Не страляйце ў музыканта», «Кветнік».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны (Гомель).
19.35. Наш каментарый. «Інфляцыя свядомасці».
19.40. Прафсаюзы: праблемы, каментары. Прымае ўдзел старшыня Рэспубліканскага камітэта прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі Беларусі Т. І. Чобатава.
20.00. «У горад прыехаў клоун». Фільм-канцэрт.
20.25. Калыханка.
20.45. Гандаль-дайджэст.
21.00. «Амарочка». Кінанарыс.
21.15. «Пярэзвы». Да фестывалю беларускага народнага танца.
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
23.30. НІКа.

І канал. Астанкіна

5.00. Раніца.
7.35. Дзіцячы музычны клуб.
8.15. Старыя добрыя казкі. «На залатым ганку сядзелі».
9.25. Навукова - папулярны фільм «Памяці Йорыка, каралеўскага блазана».
10.00. «Брэйн рынг».
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.25. Дак. фільм. «Куды плывуць казулі».
11.45. «Відавочнае — неверагоднае».
12.25. Фермата.
12.55. Як дабіцца поспеху.
13.15. Тэлемікст.
14.00. Навіны.
14.25. Сёння і тады.
14.55. «Хто паедзе ў Трускавец?» Мастацкі фільм.
16.05. Фільм — дзецям. «Васьміногі з другога паверха». 3-я серыя.
17.00. Навіны.
17.25. «Польскі вопыт — для Расіі».
17.55. «Песні вясне». Мультфільм.
18.10. Мастацкі фільм «Усё нармальна...»
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «Чорная скрыня».
21.15. Фермата.
21.45. «Сеанс паміж сеансамі».
23.00. Навіны.
23.20. «Гукавая дарожка».

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Нямецкая мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Калекцыянер».
8.05. Нямецкая мова. 2-гі год навучання.
8.35. Прызнанне ў каханні.
8.50. Фальклор. «Невядомыя культуры».
9.45. Дакументальная панарама. «Шлях».
10.35. «Няхай няўдачнік плача...» На прэм'еры спектакля С. Юрскага «Ігракі-21».
11.30. «Недапёсак Напалеон III». Мастацкі фільм.
12.40. «Зямельная рэформа».
13.00. Весткі.
15.00. «Чараўнік Ізумруднага горада». 5-я, 6-я серыі.
15.45. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. «Далёкі Усход».
17.45. Вольны час. «Аўто».
18.00. Паны-таварышы.
18.20. Антракт.
18.35. Тварам да Расіі.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «БДТ: учора, сёння, заўтра...» Перадача 1-я.
20.25. «Жадаю Вам...» Мастацкі фільм.
20.55. Я. Гайдар у прэс-цэнтры «Рэспубліка».
22.00. Весткі.
22.20. На сесіі ВС Расійскай Федэрацыі.
22.50. Дабрачынны вечар на карысць «Марфа-Марыінскай суполкі».

НА ДВОР'Е

24 сакавіка

Сёння ўдзень па рэспубліцы воблачнае з праясненнямі надвор'е, у заходніх і цэнтральных раёнах пройдуць дажджы. Тэмпература паветра ў Гродна — 5—7, Мінску, Магілёве, Віцебску, Брэсце 6—8, Гомелі — 7—9 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак характар надвор'я істотна не зменіцца.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту У. СЫЧОВА

ПЕРШЫ КВАРТАЛЬНЫ КОНКУРС РАШЭННЯЎ

Заданне № 7

Белыя: Крh7, Лf5, Лg2, Сg7, п. п: b2, d5 (7).

Чорныя: Кре3, Лb3, Са7, Кh8, п. п: е4, h4 (6).

Мат за 6 хадоў.

Заданне № 8

Белыя: Крh1, Лf3 (2).

Чорныя: Крh4, п. h4 (2).

Мат за 10 хадоў.

ДА ЎВАГІ КАМПАЗІТАРАЎ І РАШАЛЬНІКАЎ

У 1992 годзе пачынае выходзіць часопіс «Шахматная кампазіцыя» (рэдактар Я. Уладзіміраў). Перыядычнасць — 4 разы ў год. У кожным нумары — конкурс рашэнняў з буйнымі грашовымі прызамі! Кошт аднаго нумара — 12 руб. 50 кап., гадавая падпіска — 50 руб.

Грошы за часопіс трэба слаць на разліковы рахунак № 468902 у Русакоўскім аддзяленні Масбізнесбанка г. Масквы МФО 201876 КМП «Ліга» з паметкай: часопіс «Шахматная кампазіцыя».

Выданне будзе перасылацца па пошце. Квітанцыю аб паштовым пераводзе, прозвішча, імя, імя па бацьку і адрас атрымальніка пасылаць на адрас: 107078, г. Масква, Скарняжны завулак, КМП «Ліга» з паметкай часопіс «Шахматная кампазіцыя».

ПЕРАМОЖЦЫ КОНКУРСУ

Падведзены вынікі навагодняга конкурсу рашэнняў. Нашым чытачам прапанаваліся шэсць заданняў. За правільнае і поўнае рашэнне ўдзельнікі атрымлівалі пэўную колькасць ачкоў.

Заўважым адразу, што многія адказы былі дрэнна афармлены: не выконваліся прынятыя натацыі. У эцюдзе рашэнне не даводзілася да канца, а абрывалася на палавіне.

Паспяхова справіліся з усімі заданнямі конкурсу і ўзнагароджваюцца прызамі наступныя тры ўдзельнікі: В. Быкаў, М. Наруць (Мінск) і М. Загорскі (Барысаў). Яны прывялі поўны аналіз усіх кампазіцый.

«СПОРТЛАТО»

Вынікі 12 тыражу.
«6 з 45»: 7, 32, 4, 26, 25, 41.
«5 з 36»: 4, 31, 32, 7, 19.

Прыз «Мільён» выйграў уладальнік білета серыі ПТ № 34271315 з г. Днепрапятроўска.

РАДЫЁ

25 сакавіка

Апошнія паведамленні: 6.00, 7.00, 10.00, 15.00, 20.00, 23.00.

7.00 — «Радыёфакт». 8.06 — «У Савеце Міністраў рэспублікі. Урадавая прэс-служба паведамляе». 8.15 — «Дзелавы веснік». 9.15 — М. Зарэмба. «Дзень магнітнай буры». Старонкі аповесці. 10.15 — для дзяцей. «На лясной палянцы». 10.35 — Л. Варанкова. «Залатыя ключыкі». Радыёпастаноўка. 11.20 — «Мы і свет». Міжнародная праграма. 12.00 — «Апоўдні». 13.00 — «У абедзенны перапынак». 14.00 — «Рэтра-канцэрт». 15.15 — майстры мастацтваў — выканаўцы неапалітанскіх песень. 16.05 — «Мы едзем, едзем, едзем...» Музычна-забаўляльная праграма. 17.00 — выступаюць «зоркі» зарубежнай эстрады. 18.00 — перадачы абласнога радыё. 19.00 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 19.45 — вячэрняя казка. 20.00 — «Дзень нашага жыцця». 20.55 — А. Папова. «Жыццё карыцына». Радыёкампазіцыя спектакля Беларускага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы. 22.30 — «З канцэртаў А. Абразцовай у Мінску» 23.10 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная».

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ. СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Люстэрка». Інфармацыйная панарама.

«Няма вузаў, свяцейшых за сяброўства». Нататкі спецыяльнага карэспандэнта Ю. Гуртавенкі аб выніках кіеўскай сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў Садружнасці.

«Вось і мяркуйце, што пачым». На тэму дня.

Абмяркоўваем праект Канстытуцыі. Артыкул дацэнта Мінскага радыётэхнічнага інстытута Вольгі Абрамавай.

«Навука імкнецца выжыць. Ці выжыве?» Гутарка з дырэктарам Інстытута тэхнічнай кібернетыкі АН Беларусі В. Танаевым.

Працягваем размову аб індэксацыі ўкладаў насельніцтва.
«Грэх адымаць апошняе».

«Зялёная аптэка». Падборка.

«Кругагляд».

«Сказ аб беларускім Пятры». Анатацыя на мастацкую аповесць «Пётр Машэраў», якую выпускае ў свет фірма «Русь Белая».

«Давайце сябраваць». Рэспубліканскі грамадскі рух «Аптыміст» аб'ядноўвае прыхільнікаў здаровага спосабу жыцця.

«Шахматы». «Шашкі».

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў—32-04-52, 32-41-92, навін—32-15-02, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

ПА НУМАРУ ДЗЯЖУРЫЛІ: намеснік рэдактара Міхаіл Міхаевіч, намеснік адказнага сакратара Яўген Ляхаў, старшы карэктар Ала Сабалеўская.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.784. Індэкс 63.850.
Зак. № 59.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.05.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12